

Kisnána Községi Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2018 - 2023. év

Tartalom

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</u>	4
<u>Bevezetés</u>	4
<u>A település bemutatása</u>	6
<u>Értékeink, küldetésünk</u>	12
<u>Célok</u>	12
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	12
1. <u>Jogszabályi háttér bemutatása</u>	12
2. <u>Stratégiai környezet bemutatása</u>	17
3. <u>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	18
4. <u>A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u> Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
5. <u>A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	62
6. <u>Az idősek helyzete, esélyegyenlősége</u>	69
7. <u>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége</u>	76
8. <u>Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	81
9. <u>A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	82
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	83
1. <u>A HEP IT részletei</u>	83
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	83
<u>A beavatkozások megvalósítói</u>	66
<u>Jövőképünk</u>	67
<u>Az intézkedés területek részletes kifejtése</u>	67
2. <u>Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	86
3. <u>Megvalósítás</u>	91
<u>A megvalósítás előkészítése</u>	91
<u>A megvalósítás folyamata</u>	91
<u>Monitoring és visszacsatolás</u>	93
<u>Nyilvánosság</u>	93
<u>Kötelezettségek és felelősség</u>	93
<u>Érvényesülés, módosítás</u>	94
4. <u>Elfogadás módja és dátuma</u>	75

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a alapján minden település önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre; az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre; a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre. Domoszló Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumát, stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A pályázati lehetőségek és kötelezettségek miatt is szükséges az Önkormányzatnak a 2018-2023 közötti időszakra vonatkozóan elkészíteni a helyi esélyegyenlőségi programját, hiszen az európai uniós pályázati kiírások során általános elvárás a helyi esélyegyenlőségi program megléte, aminek hiányában az így beadott pályázatok már a formai ellenőrzésen sem juthatnak át. (Ebtv. 31. § (6) szerint:

„A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy

helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értékékként építve alakít ki befogadó környezetet.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A település bemutatása

Kisnána község a Keleti Mátra lábánál Gyöngyös és Eger között félúton helyezkedik el. A település közigazgatási területe 2200 ha., amelyből 200 ha. belterület. A külterületből 1000 ha. a Mátrai Tájvédelmi Körzet része. Erdők többségében magántulajdonban vannak. A területen kettő erdőbirtokossági társulat működik.

A település 20-30 km-es körzetében két város is található, Eger és Gyöngyös. Emellett 15 km-re a községtől található a Mátrai Erőmű, mely munkát biztosít sok embernek a településen. Kisnána csak közúton közelíthető meg, a legközelebb eső vasútállomás Verpeléten, repülőtér Budapesten van. A település energiaellátottsága kielégítő, a víz, gáz áram, valamint a telekommunikációs csatornák is mindenki számára elérhetőek. Viszont a szennyvízhálózat még nincs kiépítve a településen.

Kisnánán az Előcsatlakozási Alapból jól felszerelt több községet ellátó iskola működik. Egy csoportos óvoda van a településen.

A község idegenforgalmi település, a legfontosabb látványosság a középkori vár, melynek felújítása 2011-ben fejeződött be a Regionális Operatív Program támogatásával. A látogatók száma évi 20-30 ezer fő. Akadályozza a további fejlődést a közutak rossz állapota és a szennyvízcsatorna hiánya.

A rendszerváltást követő átrendeződések során sorra zárták be kapuikat a vállalatok melynek során ugrásszerűen megnőtt a munkanélküliek száma. Az elmúlt években viszont egymás után nyitották meg kapuikat Gyöngyösön és környékén a kisebb és nagyobb gyárak, akik várják a környékbeli munkaerőt, így a korábbi munkanélküliség a töredékére csökkent.

A település gazdasági ereje a mezőgazdaságban rejlik a föld jó adottságai miatt. Az utóbbi években az agrárágazat eltartó képessége nő, szaporodnak a családi vállalkozások, főleg a kertészet, ültetvénygazdálkodás térhódítása figyelhető meg. Emellett régi hagyománya van a településen a borászatnak is. Szolgáltató jellegű kereskedelmi és idegenforgalmi vállalkozások is indultak, de a tartós keresletet biztosító, fejlődés alapját képező iparosodás elmaradt, csak néhány kisebb vállalkozás működik. Megélhetést nyújthat még a falusi turizmusban rejlő lehetőségek felismerése, köszönhetően a természeti és kulturális adottságainknak.

Kisnána település alapvető problémája a demográfiai helyzete. A településen a lakónépesség a vizsgált öt éves ciklusban 3,2 %-os csökkenést mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	1 038,00	
2014	1 014,00	98%
2015	1 006,00	99%
2016	973	97%
2017	1 005	103%

A következő táblázatban 2016. évben a településen bejelentett lakóhellyel rendelkező állandó népesség kor és nem szerint kerül bemutatásra. A korosztályos megoszlás alakulása nők és férfiak egymáshoz való viszonyításában minimális eltérést mutat, azonban az elöregedés inkább a nők csoportját érinti. Az életkor szerinti bontás segítséget nyújt az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	518	473	991	52,27%	47,73%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	29	3		%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	67	58	125	6,76%	5,85%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	17	11	28	1,72%	1,11%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	250	298	548	25,23%	30,07%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	33	43	76	3,33%	4,34%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	151	63	214	15,24%	6,36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakossága között elöregedési folyamat figyelhető meg. A népességszerkezeten belül az idősek száma kismértékű csökkenést mutat, azonban a magas öregedési index miatt az idősek fokozottabb ellátására van szükség.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	8	14	6
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	14	16	2
Összesen	22	30	8

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

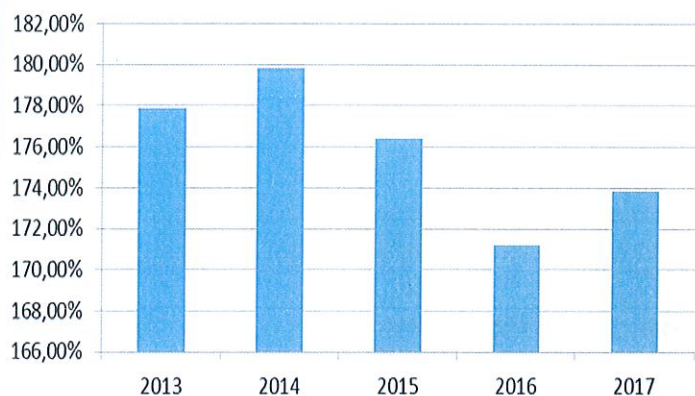

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	217	122	177,87%
2014	223	124	179,84%
2015	224	127	176,38%
2016	214	125	171,20%
2017	219	126	173,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

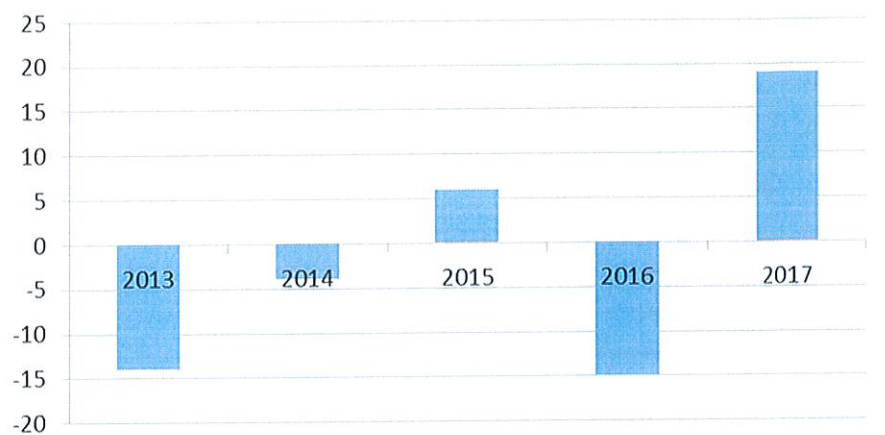
A település vonzerejét mutatja a vándorlások egymáshoz viszonyított aránya. A negatív adat azt jelenti, hogy a településen az elvándorlás jellemző. Sajnos a település lakosságmegtartó képessége közepes, 2016 évben többen költöznek el a településről, mint érkeznek, melynek talán egyik legfőbb oka a városoktól való távolság. Ezzel szemben 2017 évben kiugróan magas odavándorlás következett be, mely betudható a település jó fekvésének, idegenforgalmi fellendülésének és jó megközelíthetőségének.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	9	23	-14	-13,7
2014	16	20	-4	-3,93
2015	27	21	6	5,9
2016	24	39	-15	-15,14
2017	49	30	19	18,89

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások - egyenleg (fő)

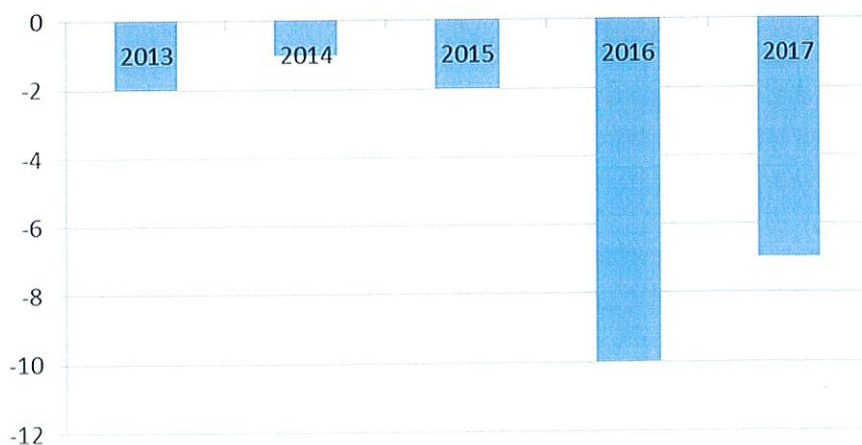
A természetes szaporodás vizsgálata során megállapítható, hogy a halálozás az élveszületések számának kétszerese, ami a lakosságszám folyamatos csökkenését idézi elő.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	9	11	-2
2014	12	13	-1
2015	12	14	-2
2016	9	19	-10
2017	8	15	-7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

természetes szaporodás (fő)

A bemutatott demográfiai adatok alapján megállapítható, hogy a lakónépesség az öt éves vizsgált időszakban 33 fővel lett kevesebb melynek okai:

- az élve születések számához viszonyítva a halálozási ráta magas,
- öregedési index magas, a fiatalok száma az idősökhöz képest átlagosan több mint 60 %-kal magasabb.

Ezen tendenciák tekintetében elmondható, hogy Kisnána község demográfiai helyzetét 2013. évtől folyamatos lakosságcsökkenés jellemzi. Migrációs folyamat 2016. évtől kimagasló, és az öregedési index magas, a születések száma pedig nagyon alacsony. A továbbiakban ok okozati összefüggésként jelentkezik a község demográfiai helyzetének romlása és a lakosság szociális problémáinak erősödése.

Értékeink, küldetésünk

Kisnána Község Önkormányzata lehetőségeinek megfelelően megtesz mindent annak érdekében, hogy polgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén. Kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok a nők, a gyermekek, a romák, az idősek, a fogyatékkal - és mélyszegénységben élők helyzetére. Célunk, hogy a különböző társadalmi csoportok tagjai számára elősegítsük az esélyegyenlőséget és megelőzzük a hátrányos megkülönböztetést. Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani arra, hogy mindenkinek egyenlő esélye legyen a munkavállalásra, a tanulásra, a jó minőségű szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy anyagi helyzete. Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség megvalósítása mindenki számára fontos érték. Megvalósítása azt a célt szolgálja, hogy minden helyi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Kisnána település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy,
- az oktatás és a lakhatás területén

a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Célunk olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- elősegítik a hátrányok hatásainak mérséklését pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyzetelemzés a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet 2. számú melléklete alapján készült.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

A település esélyegyenlőségi programjának összhangban kell lennie egyrészt a hatályos jogszabályokkal, másrészt a hazai és uniós stratégiákhoz is illeszkednie kell. Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából jelentős stratégiák különösen az alábbiak:

• „Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti stratégia

A Legyen jobb a gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését javítsa a gyerekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekeik a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A stratégia fontos indoka, a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

• Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (IV.28) OGY határozatot, amely a kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket.

A tervnek négy prioritási területe van (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, és ezekhez a célokhoz konkrét feladatokat, a feladatok eléréséhez pedig intézkedési tervet. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritás területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

• Időügyi Nemzeti Stratégia

Az országgyűlés 2009-ben a 81/2009.(X.2) OGY határozatában fogadta el a stratégiát. A stratégia célkitűzéseinek megvalósítását két ütemre bontják Az Első rész 2010-2022-ig a második rész 2023-2034-ig tervezhető. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése.

Az idős korosztály igényeinek figyelembe vétele az élet valamennyi területén. A stratégia kiinduló pontja, hogy a legtöbb ember idős korában a következő négy dolgot szeretné elmondani magáról. Azt, hogy a társadalom megbecsült tagja, egészséges, nem magányos biztonságban és védettségben tud élni.

• Az EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 azaz Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása annak tapasztalatait beépítő új közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, hanem az intelligensebb fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremtetni. az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell. két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/ társadalmi

kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

• **Nemzeti Reform Program**

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitás/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A Nemzeti Reformprogramok rögzítik az Unió kiemelt célok alapján megfogalmazott Nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti reformprogram az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

• **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia**

A stratégiát a 1004/2010. (I.21) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A Nők és Férfiak egyenlőségéről szóló útiterv 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg. Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembevételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát a politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén, a férfi- női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások, szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

• **Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia (NTFS) AZ EU Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti Romaintegrációs Stratégiák Unió keretrendszer 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontban, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztés ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó probléma területek- gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek- hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel a többi társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaság fejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

• **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia**

A kormány a 1744/2013.(X.17.) számú Kormányhatározatában fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát. Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése a közterületek biztonságának fokozása a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása, a családok és egyének számára, végső soron az Állampolgárok biztonságérzetének javítása. Kiemelt beavatkozási területnek számít a gyermek – és fiataalkori bűnözés megelőzése, a településbiztonság fokozása, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnisméltés megelőzése. Az aktív bűnmegelőzési tevékenység lehet bármennyire is hatékony és kiterjedt, megfelelő forrásokkal ellátott, nem érhet el sikert, ha a tágabb értelemben vett környezeti hatásoknak nincs megfelelő támogatásuk. A környezeti hatások a családi és közösségi kapcsolatokról kezdve, az oktatási, nevelési, állami intézményeken át lehetnek. Minden olyan területre ki kell hatnia a bűnmegelőzési tevékenységnek, amely valamilyen formában növelheti, csökkentheti, vagy meghatározhatja a bűnelkövetővé vagy áldozattá válást. A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül Önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban

a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt, a legfontosabb szerepet továbbra is a rendőrség tölti be.

• **Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia**

Az Országgyűlés 18/2013.(III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. A keretstratégia a közpolitikai döntés előkészítés – döntéshozási rendszerben egy hosszú távú koncepció, melyben keretet nyújt más szakpolitikai stratégiáknak és terveknek, hogy azok fenntarthatósági szempontból megfelelőek legyenek. A fenntarthatóság az emberiség folytonos megújulását a jövőért való felelősség érvényesítését, a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást jelenti, a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzésének érdekében. A fejlődés pedig az alkalmazkodásban történő javulásra vonatkozik. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi – humán – gazdasági- természeti külső környezethez való alkalmazkodó képesség feltételeinek biztosítása és fejlesztése. Az emberi erőforrások célterületen a népesség stabil egészsége a jelenkor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező, a kirekesztést mellőző társadalom létrehozása, mivel a szegénység és az etnikai kirekesztés a szolidáris társadalom legnagyobb ellensége.

• **Országos Fogyatékosügyi Program**

Az Országgyűlés a 15/2015.(IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9 %-a vallotta magát fogyatékosnak, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt. Ez hazánkban kb. 1 millió főt érinthat. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatok szerint már jóval magasabb létszám kb., 1, 6 millió fő él együtt. A fogyatékossgal élők az élet számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Fontos, hogy bevonják Őket azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az Ő életükre is befolyással lesz.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

Kisnána Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja és Terve a 2007-2013. évekről elkészített és elfogadott dokumentumra épül. Ezt követően 2015. július hó 30. napján megtartott Képviselő – testületi ülésen a 64/2015.(VIII.27.) számú határozatával jóváhagyta a HEP áttekintését. A következő kétévenkénti felülvizsgálat során a testület 2017. szeptember hó 27-i ülésén áttekintett és változatlan formában fogadta el a programot a 55/2017. (IX.27.) számú határozatával.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik. A képviselő-testület által elfogadott az egyes szociális ellátásokról szóló 12/2012. (IV.24) rendelete, majd a 2015. március 01-től hatályos települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.26.) rendelete által biztosítottak a községben a jogszabály által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településen az esélyegyenlőség megvalósulását szolgálja képviselő-testület által elfogadott az egyes szociális ellátásokról szóló 12/2012. (IV.24) rendelet, a majd a 2015. március 01-től hatályos települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.26.) rendelete, mely által biztosítottak a községben élő hátrányos helyzetű személyek számára a törvény által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások.

Ezen területen felhasználható pénzeszközök a költségvetési koncepcióban kerülnek meghatározásra. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a értelmében a jegyző minden évben elkészíti a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót, melyet a polgármester nyújt be a képviselő-testületnek, majd a testület fogadja el rendelet formájában.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzatok a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az Önkormányzat jogszabályban meghatározott alapellátásokat, szolgáltatásokat, mint étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás révén biztosítja.

Kapcsolódó dokumentumok:

- Intézményfenntartó Társulás - Társulási Megállapodása,

A településen Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás keretében biztosított a hajléktalanok ellátása, fogyatékosok nappali ellátása, gyermekek átmeneti gondozása, családok átmeneti gondozása, pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása.

Kapcsolódó dokumentumok:

- Intézményfenntartó Társulás - Társulási Megállapodása,

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Vannak olyan területek (fogyatékos személyek száma, összetétele, kiskorú gyermekek részére óvodában és iskolában nyújtott kedvezmények, roma családok száma..... stb.) melyről pontos adatok nem állnak rendelkezésre. Ezen csoportok és területek problémáinak helyes meghatározásához helyi adatgyűjtés szükséges.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Egyik legsúlyosabb probléma a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, aminek következménye a tanulás, foglalkoztatás, egészségügyi szolgáltatások területeiről való kiszorulást.

A szegénység összetett jelenség, okai között szerepelnek a különböző társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, teljesen eltérő lehet. Gyakran használt fogalom a létminimum, amely szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg 87 000 Ft körül alakul. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki. Ennyi embert a szociális ellátások folyósításával nem lehet eltartani, így a mélyszegénység határát az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege - jelenleg 28 500 Ft- alatti jövedelemnél húzzák meg. A településen élő személyek jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a KSH által gyűjtött, valamint önkormányzati adatgyűjtés segítségével kerül bemutatásra.

5 magánszálláshely van a településen.

Vagyoni helyzet értékelése során megállapítható, hogy a községben 521 lakóház van, melynek alapján átlagosan kevesebb, mint 2 fő lakik egy lakásban. A személygépjárművek száma 369 darab, tehergépkocsi 39 darab, motorkerékpár 17 darab.

A településen élők eladósodottságára vonatkozóan releváns adatok nem állnak rendelkezésre, azonban több család esetében került sor kedvezőtlen hitelfelvétel miatt házuk elárverezésére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A térség legnagyobb foglalkoztatója a Mátrai Erőmű Zrt. Emellett az elmúlt években egyre több vállalat nyitotta meg kapuit a munkavállalók előtt Gyöngyösön, Hatvanban, Visontán. A részükről jelentkező munkaerő igény miatt a település aktív korú lakosságának munkaerő-piaci mutatói viszonylag kedvezőek.

A helyben foglalkoztatottak száma kedvezőtlen, hiszen nagyobb ipari üzemek nincsenek jelen a településen.

2017-ben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat volt.

Kereskedelem és szolgáltatás: a település lakosságának napi szükségleteit élelmiszerboltok, cukrászda, virágüzlet és vendéglátóipari egységek biztosítják.

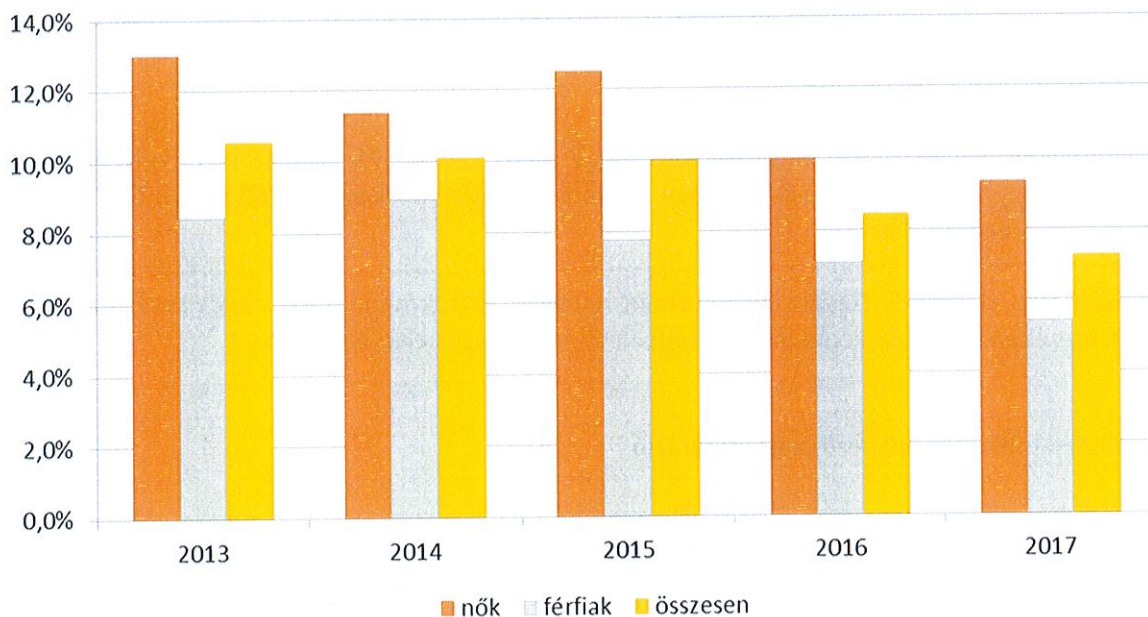
Falusi szálláshelyek száma 5.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	313	369	682	41	13,0%	31	8,5%	72	10,6%
2014	310	360	670	35	11,4%	32	9,0%	68	10,1%
2015	310	356	666	39	12,5%	28	7,8%	67	10,0%
2016	300	352	652	30	10,0%	25	7,1%	55	8,4%
2017	308	353	661	29	9,3%	19	5,5%	48	7,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők aránya

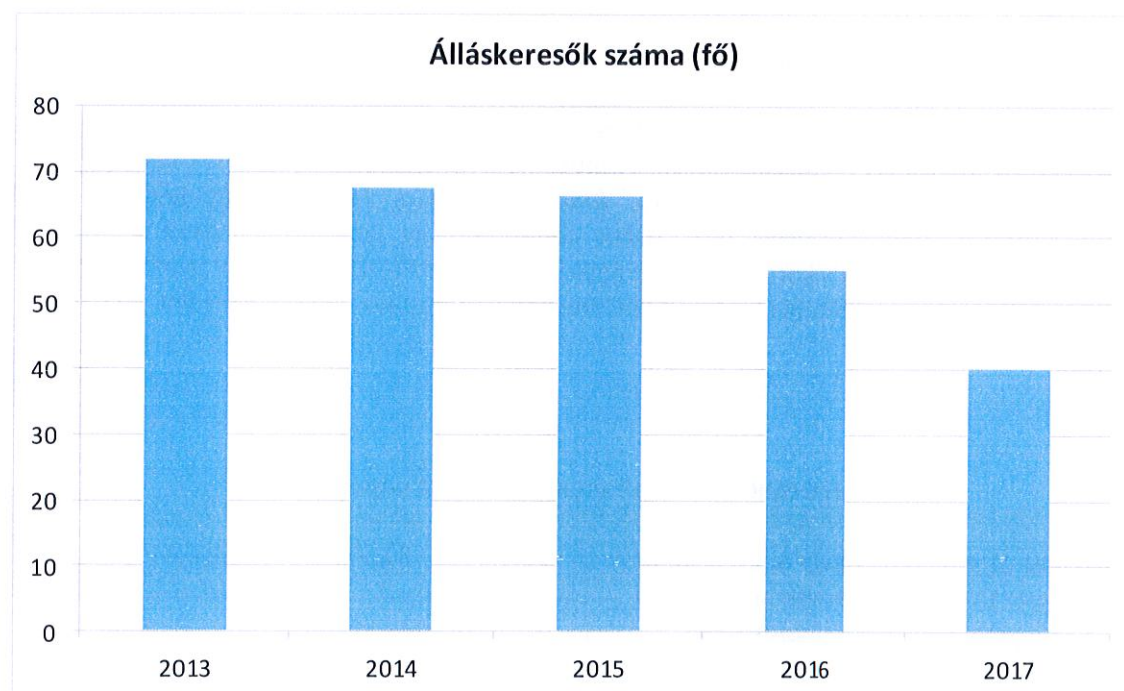

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		72	67,5	66,5	55	40,25
20 év alatti (TS 1002)	Fő	1,25	3	3,75	2,25	1,5
	%	1,7%	4,4%	5,6%	4,1%	3,7%
20-24 év (TS 1003)	Fő	13	7,5	7,25	4,25	2,75
	%	18,1%	11,1%	10,9%	7,7%	6,8%

25-29 év (TS 1004)	Fő	8,5	6	6,75	4,5	4,75
	%	11,8%	8,9%	10,2%	8,2%	11,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	11	9	8	6	2
	%	14,9%	12,6%	11,3%	10,9%	4,3%
35-39 év (TS 1006)	Fő	10	9	7	6	4
	%	13,9%	13,3%	10,2%	10,0%	10,6%
40-44 év (TS 1007)	Fő	6	6	5	7	6
	%	7,6%	8,9%	7,5%	12,7%	13,7%
45-49 év (TS 1008)	Fő	6	5	6	5	4
	%	8,7%	7,4%	9,4%	9,5%	8,7%
50-54 év (TS 1009)	Fő	10	10	9	8	6
	%	13,9%	14,4%	12,8%	15,0%	13,7%
55-59 év (TS 1010)	Fő	6,75	8,25	11,5	9,25	7,25
	%	9,4%	12,2%	17,3%	16,8%	18,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő		5	3	3	4
	%	0,0%	6,7%	4,9%	5,0%	8,7%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napon túl nyilvántartott munkanélküliek tekintetében lényegesen több nők száma, mint a férfiaké. Ennek magyarázata lehet, hogy a férfiak rövidebb idő alatt tudnak elhelyezkedni, mint a nők, több munkahely várja őket. Emellett a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzések folytán a munkanélküli férfiak nagyobb sikerrel tudtak visszakérülni a munkába.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	41	31	72	72	72	144	176,7%	232,3%	200,7%
2014	35	32	67	64	64	128	182,9%	200,0%	191,0%
2015	38	27	65	66	66	132	173,7%	244,4%	203,1%
2016	30	25	55	54	54	108	180,0%	216,0%	196,4%
2017	28	19	47	48	48	96	171,4%	252,6%	204,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő állás keresők számáról nem rendelkezünk adatokkal

b, alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

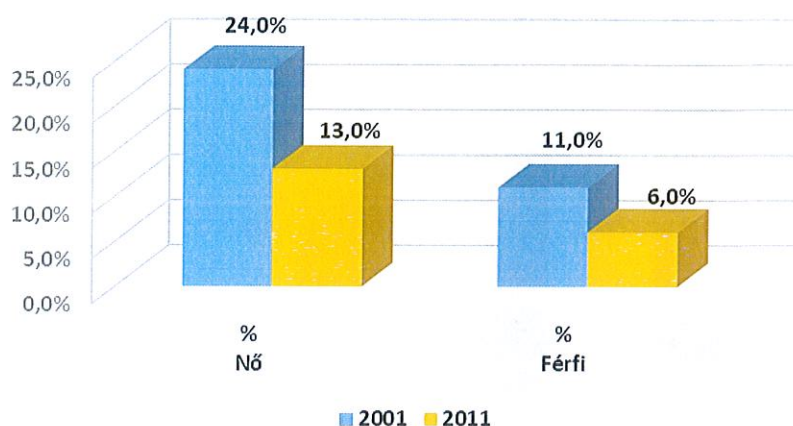
A 3.2.5. számú táblázat mutatja a népesség iskolai végzettség szerinti megoszlását. Ez az adat fontos lehet az esetleges képzések szervezéskor, hiszen ez mutatja, hogy milyen programokat kell szervezni. Amennyiben az alacsony iskolázottság jellemző, érdemes lehet a felnőttoktatás keretein belül elősegíteni a végzettség megszerzését. 2001. évhez képest 2011-re lényegesen csökkent az iskolai végzettséggel nem rendelkező aktív korú lakosság aránya, főként a férfiak körében nem jelentős számuk. Domszlón jelenleg nincs felnőttoktatás, így erre vonatkozóan nem tudunk adatokat közölni.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	76,0%	89,0%	24,0%	11,0%
2011	87,0%	94,0%	13,0%	6,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

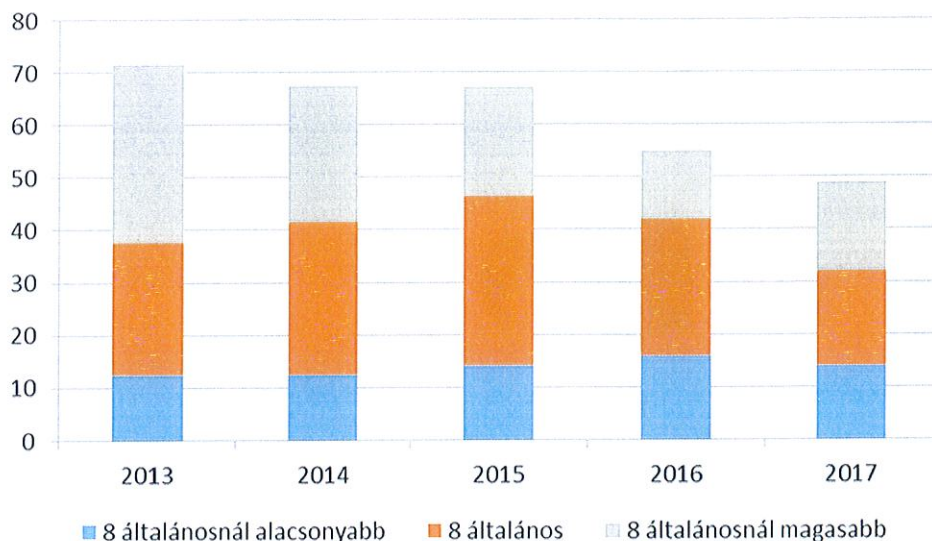

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	72	13	17,5%	25	35,0%	34	47,6%
2014	68	13	18,5%	29	43,0%	26	38,5%
2015	67	14	21,2%	32	47,6%	21	31,2%
2016	55	16	29,1%	26	47,3%	13	23,6%
2017	49	14	28,6%	18	36,7%	17	34,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliek iskolai végzettsége (fő)

A településen mindhárom vizsgált csoport esetében csökkent az álláskeresők száma, biztató, hogy a 8 általánosanál alacsonyabb végzettségűek száma felére esett vissza. A szakképzettséggel nem rendelkezők esetében megoldást jelenthet a szezonális mezőgazdasági munka, azonban ez tartós, biztos jövedelmet nem jelent számukra. A környéken megjelent több nagyvállalat, amely két-három műszakban kínál összeszerelő gyári munkát. Ezek azonban elsősorban erős fizikai állóképességgel rendelkező munkavállalókat keresnek.

A település foglalkoztatási problémáit elsősorban a pályakezdő munkanélküliek, illetve a nyugdíjkorhatárt még el nem érő 45-60 éves korosztály elhelyezkedési nehézségei jelentik.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya befolyásolja.

A bemutatott adatok alapján elmondható, hogy a munkanélküli lakosság nagy százaléka nem rendelkezik a munkaerő-piac által megkövetelt alapfokú, illetve középfokú iskolai végzettséggel. Ennek következményeként megállapítható, hogy az alacsony iskolázottság nagymértékben nehezítheti, ezen csoport elhelyezkedési lehetőségeit.

A munkanélküliségi ráta megfelel az országos átlagnak, azonban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma igen magas. A tartósan munkanélküliek magas száma tartósítja a szegénységet, hiszen ezek a családok csak egy minimális összegű ellátásban részesülnek. Az ilyen családok életszínvonala hosszú időn keresztül nem kielégítő, mivel a legtöbb esetben nincsenek pénzügyi tartalékok, amivel pótolni lehetne a kieső jövedelmet.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Nincs TEIR adat

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Nincs TEIR adat

c, közfoglalkoztatás

Az alacsony végzettséggel rendelkező aktív korú nem foglalkoztatott személyek egyik leghatékonyabb munkalehetősége a közfoglalkoztatás. A községben a közfoglalkoztatás keretein belül foglalkoztatottak aránya a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva az egyes években eléri a 20- 30 %-ot.

A minél szélesebb körű foglalkoztatás érdekében az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A közfoglalkoztatottak létszáma

2016-tól évi 6-8 fő, amely egyre inkább csökken. Megállapítható, hogy az Önkormányzat kihasználja a közfoglalkoztatási program által nyújtott lehetőségeket, ezzel igyekszik, ezen réteg számára a kiszámítható jövedelem biztosításával életszínvonalukat növelni, valamint visszavezetni őket a munka világába. Közfoglalkoztatás során leginkább a közterületek és közintézmények takarítására, parkgondozásra kerül sor.

Korábbi évek gyakorlata alapján a közfoglalkoztatásba való bevonás elsősorban az Önkormányzatnál valósult meg. Ez a szemlélet 2012. évtől jelentősen megváltozott és néhány éven keresztül az aktív korúak ellátásban részesülő foglalkoztatást helyettesítő támogatáson lévő alacsony képzettségű személyek hosszabb időtartamra a Vízügyi Zrt- nél, vagy Egererdő Zrt-nél is munkaviszonyt létesítettek.

A városoktól való távolság nehezíti a munkájukat elvesztett munkavállalók elhelyezkedést. A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetést jelent, hogy a munkáltatók, amennyiben lehetőségük van rá, elkerülik a közlekedés költségeinek megfizetését. A kiválasztás során, ezért egyik fő szempontként jelentkezik a munkahely és a munkavállaló lakóhelye közötti távolság.

d, a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.

A közlekedési lehetőségekről elmondható, hogy a nem túl sok helyi munkalehetőség mellett a közeli vállalatok, vállalkozások elérhetősége saját gépjárművel, illetve autóbusz közlekedéssel is megoldható. Több munkahely saját autóbusszaival szállítja a dolgozókat a műszakbeosztásokhoz igazodva. Az egyik legközelebbi munkahely gépkocsival 10 perc, autóbusszal 25 perc alatt érhető el.

Az önkormányzat évek óta részt vesz a Nyári diákmunka programban, mellyel több helybéli fiatal munkalehetőséghez és jövedelemhez jut.

e, fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen nincsenek a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok.

f, munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások nincsenek.

g, mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élőket jelenleg közfoglalkoztatás keretein belül tudja alkalmazni az önkormányzat évente néhány hónapra.

h, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívok együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen

főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.” (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminacioafoglalk.htm>)

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Kisnána településen a magukat romának valló emberek a közfoglalkoztatásban ugyanolyan munkafeltételek között, ugyanúgy a rendelkezésükre álló eszközökkel dolgoznak, mint a magukat nem romának vallók. A dolgozók együtt, csoportban kötelesek elvégezni a rájuk bízott munkát. Sem a közfoglalkoztatás alatt, sem egyéb foglalkoztatás terén Kisnána eddig még soha nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre. Erre vonatkozóan sem bejelentés, sem vizsgálat nem volt az Önkormányzattal szemben.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A 2013. január 1-jét követően létrejött járásokkal megváltoztak a korábbi szociális hatáskörök, több szociális szolgáltatás is a Polgármesteri Hivaltól a járási hivatal hatáskörébe került.

A Járási Hivatal hatáskörébe került: időskorúak járadéka /Szt. 32/B. § alapján/, ápolási díj megállapítása /Szt. 41. §; Szt. 43/A. § alapján /, közgyógyellátás /Szt. 50. § (1-2) bekezdései alapján/, egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából szociális rászorultság megállapítása /Szt. 54. § (1)/, szociális rászorultság igazolásáról hatósági bizonyítvány kiállítása /Szt. 54. § (2) bekezdése /, lakcímnnyilvántartás – lakcímbjelentés, lakcímváltozás. (Bár ez utóbbi a párhuzamos hatáskörnek köszönhetően szinte teljes mértékben az önkormányzatoknál történik) A járási hivatal hatáskörébe kerülő gyámhatósági ügyek a 331/2006. Korm.r. alapján: védelembe vételi ügyek, ideiglenes elhelyezés.

2015. január 1-jén hatályba lépő, az egységes jogalkalmazást elősegítő változások

1. Általános szabályok: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés d) pontjának *dd)* alpontja, azaz közeli hozzátartozók fogalmának a 18 év alatti gyermek szempontjából történő meghatározása kiegészült a gyermek azon testvérével, aki egyébként a közeli hozzátartozók körébe tartozó gyermek fogalmának megfelel.

2. Ápolási díj: Pontosításra kerülnek a más rendszeres pénzellátásban is részesülő ápolási díjra jogosult személyek részére megállapítandó ápolási díj összegének számítási szabályai, mivel a korábbiakban nem volt egyértelmű, hogy ilyen esetben az ápolási díj összegéből a megállapított rendszeres pénzellátás bruttó vagy nettó összegét kell-e levonni. A módosítás értelmében az ápolási díj havi összege az ápolási díj bruttó összegének és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi bruttó összegének a különbözete. Az új rendelkezéseket az ápolási díj megállapítása iránt 2015. január 1-jét megelőzően benyújtott, de 2014. december 31-éig el nem bírált kérelem alapján indult ügyekben is alkalmazni kell. A 2015. január 1-jét megelőzően megállapított ellátás esetében az ápolási díj 2015. december 31-ét követő első felülvizsgálatakor kell alkalmazni.

3. Közgyógyellátás: A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27). kihirdetés előtt álló módosítása rendelkezik a követendő eljárásról abban az esetben, ha a közgyógyellátásra jogosult számára 1000 Ft-ot el nem érő gyógyszerköltsége okán egyéni gyógyszerkeret nem került megállapításra, azonban az időközben bekövetkezett változások miatt gyógyszerköltsége már eléri az 1000 Ft-ot. A pontosítás egyértelművé teszi, hogy ilyen esetben a gyógyszerkeret felülvizsgálatára lehetőség van, mivel a felülvizsgálathoz szükséges 1000 Ft-os gyógyszerköltség-változást nem az eredeti, tényleges gyógyszerköltségéhez, hanem a 0 Ft-os összegű gyógyszerkerethez viszonyítva kell vizsgálni

AZ EGYES ELLÁTÁSOKAT ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK:

1. Aktív korúak ellátása

1.1. Rendszeres szociális segély

A rendszeres szociális segély 2015. március 1-jétől ebben a formában nem része a szociális ellátórendszernek, a jogosulti kör – az átalakítást követően – más ellátásokra válhat jogosulttá. Azon személyek aktív korúak ellátására való jogosultságát, akik részére 2015. március 1-jét megelőzően rendszeres szociális segélyre való jogosultság került megállapításra **a jegyzőnek 2015. január 1. és 2015. február 28. között, az Szt. 2015. március 1-jén hatályos rendelkezései alapján felül kellett vizsgálni.** A felülvizsgálat eredményeként 2015. március 1-jétől a korábban rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultsága a következők szerint alakult: amennyiben a felülvizsgálat során a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést nyilatkozatban vállalták, **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak:** a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és az Szt. 2015. február 28-án hatályos 37. § (1) bekezdés d) pontja szerinti személyek (önkormányzat rendeletében foglalt feltételek szerinti jogosultak).

Az újonnan bevezetendő **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak:** az Szt. 2015. február 28-i szabályai szerint egészségkárosodottak és a 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudók. Az új ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-i kezdőnappal lehetett megállapítani.

2015. február 28-ával meg kellett szüntetni azon, az Szt. 2015. február 28-án hatályos 37. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, illetve a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő személy aktív korúak ellátására való jogosultságát, aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személyek részére előírt együttműködési kötelezettség teljesítését nem vállalta.

Az **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra** való jogosultság, illetve az ellátás összegének megállapítása során figyelemmel kellett lenni arra, hogy **az ellátás havi összegének számítása a rendszeres szociális segéllynél alkalmazott szabályhoz képest annyiban eltér, hogy az ellátás az öregségi nyugdíjminimum 90%-a helyett 92%-áig egészíti ki a családi jövedelmet.**

1.2. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatos hatáskörváltás

2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátása a járási hivatal hatáskörébe került. A 2015. március 1-jén a jegyzőnél aktív korúak ellátásával összefüggésben, folyamatban lévő, valamint a 2015. február 28-áig meg

nem szűnt vagy jogerős határozattal meg nem szüntetett aktív korúak ellátásával összefüggő ügyekben a járási hivatal járt el.

Az aktív korúak ellátásával összefüggésben a jegyző által kezelt adatok és működtetett adatbázisok kezelésére, illetve működtetésére 2015. március 1-jétől az illetékes járási hivatal jogosult.

2. Lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési szolgáltatás

Az ellátások szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt.-ből, ettől az időponttól kezdődően biztosításuk nem lett kötelező. Az önkormányzatok ettől kezdődően a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, illetve a hátralékot felhalmozó személyek számára.

3. Méltányossági közgyógyellátás

Az ellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek az Szt.-ből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem kötelező. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

4. Méltányossági ápolási díj

Az ellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt.-ből. Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

5. Települési támogatás

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogszabály alkalmazásában lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

Pénzbeli és természetbeni szociális támogatások:

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- **Pénzbeli ellátások:** időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

- **Természetbeni ellátás** továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület az egyes szociális ellátásokról szóló 12/2012. (IV.24) évi rendeletébe, majd 2015. március 01-től hatályos települési támogatásokról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.26.) rendeletébe épített be.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

A településen szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés jelzőrendszeres családsegítés és nappali ellátás működik.

Munkaerő-piaci szolgáltatások :

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

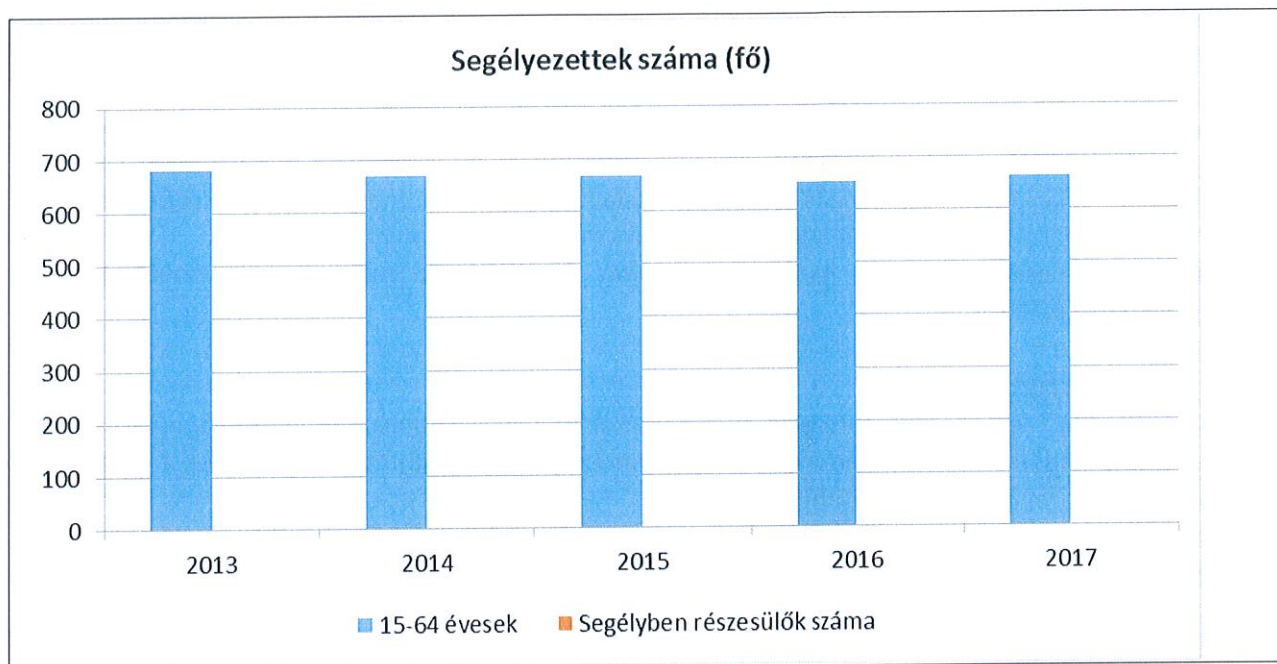
A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti. A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén. Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében. A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató. Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek. Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén. Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %

2013	681		0,0%
2014	670	2	0,3%
2015	666	2	0,3%
2016	652	1	0,2%
2017	661	2	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

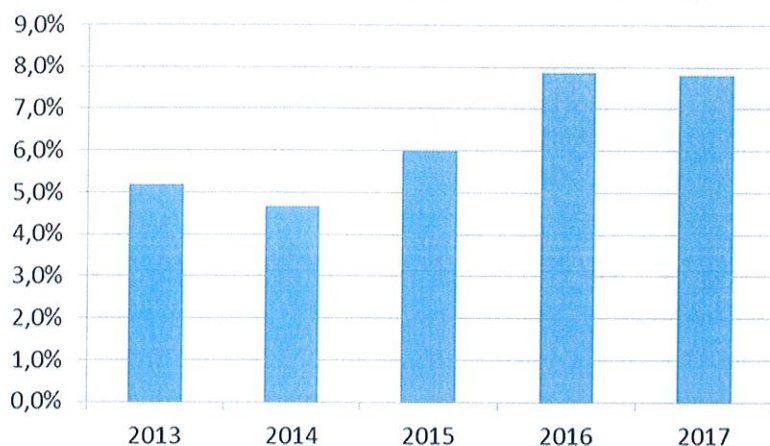

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2013	72,00	3,75	5,2%
2014	64,25	3,00	4,7%
2015	66,50	4,00	6,0%
2016	54,00	4,25	7,9%
2017	48,00	3,75	7,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosultak aránya (%)

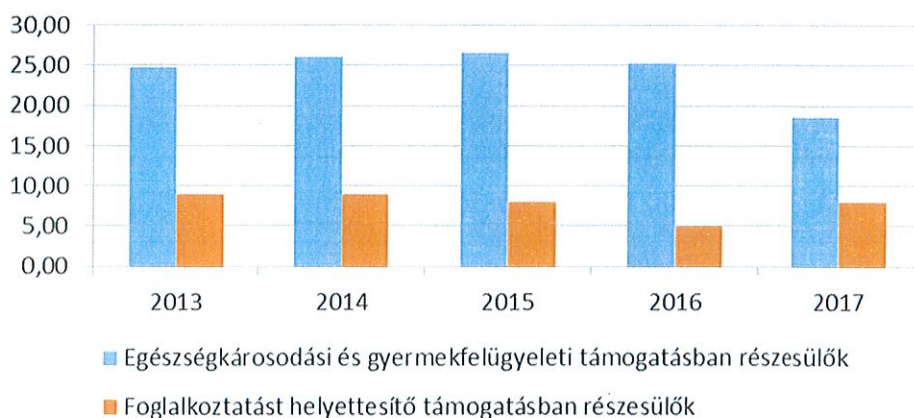

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	24,75	3,63%	9,00	12,50%
2014	26,00	3,88%	9,00	14,01%
2015	26,50	3,98%	8,00	12,03%
2016	25,25	3,87%	5,00	9,26%
2017	18,50	2,80%	8,00	16,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ellátottak száma (fő)

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	72,00	3,75	5,2%
2014	64,25	3,00	4,7%
2015	66,50	4,00	6,0%
2016	54,00	4,25	7,9%
2017	48,00	3,75	7,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ellátási formák igénybevétele kismértékben csökken, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma azonban folyamatos növekedést mutat.

A nyilvántartott álláskeresők számát vizsgálva látható, hogy 2017 évben a 48 főből 4 fő részesül álláskeresési segélyben, 9 fő álláskeresési járadékra jogosult, 4 fő rendszeres szociális támogatást és 29 fő pedig foglalkoztatást helyettesítő támogatást. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban 12 fő álláskereső nem részesül semmilyen ellátási formában. Ezek a személyek vagy jövedelmi helyzetük alapján vagy azon szabályozás miatt kerülnek ki a szociális ellátó rendszerből, mert egy családból egy időben csak egy személy jogosult igénybe venni az önkormányzatnál az ellátást.

Az állami foglalkoztató szerv a munkáikat elvesztettek részére munkaerő-piaci szolgáltatásokkal és foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal nyújt segítséget.

A szolgáltatások a következők:

- munkapiaci és foglalkoztatási információ nyújtása
- munka, pálya – álláskeresési, rehabilitációs, helyi foglalkoztatási tanácsadás
- munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatásai:

- nyugdíj előtti álláskeresési támogatás,
- támogatott képzések,
- vállalkozóvá válást segítő támogatás..... Stb.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen a nyilvántartott adatok alapján 2013-2017. években 521 lakás céljára használt ingatlan van. Elégtelen lakhatási körülményekre vonatkozóan pontos adatok nem állnak rendelkezésre, azonban kijelenthető, hogy vannak rossz állapotú ingatlanok, melyek sok esetben lakatlanok.

Kisnána településen hajléktalan személyek ellátására nem volt szükség, azonban amennyiben ilyen igény jelentkezne, akkor Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás révén a hajléktalanok ellátása is megoldottá válna Gyöngyösön a Hajléktalanok Gondozóházában.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása.

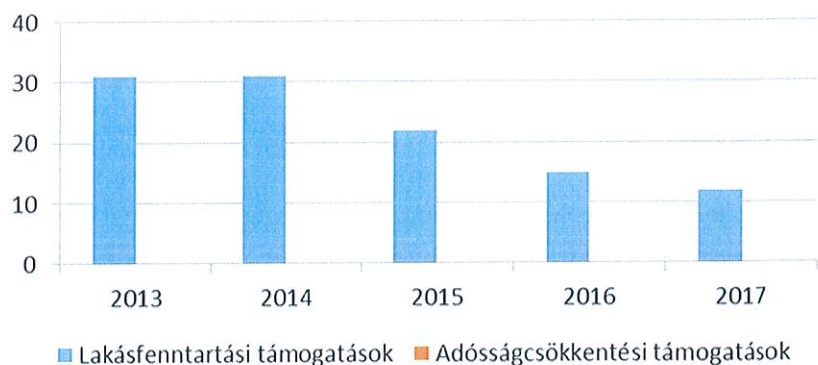
A település lakosainak lakhatását segítő pénzübeli támogatás a lakásfenntartási támogatás. A rászoruló családok számára megállapított összeg az igénylők jövedelmétől függően természetbeni támogatásként kerül átutalásra a szolgáltatók felé. Az Émász és Tízáz Zrt. részére történő közvetlen utalással, meg kívánjuk akadályozni a családok szolgáltatók felé történő eladósodását, valamint a kiegyenlíttetlen számlák felhalmozását.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	31	0
2014	31	0
2015	22	0
2016	15	0
2017	12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Támogatásban részesülők (fő)

A településen 2011. évben került először lakásfenntartási támogatás megállapításra. Az önkormányzat által gyűjtött adatok alapján azonban megállapítható, hogy azóta minden évben nagymértékű emelkedés következett be. 2017 évben a 15 fő kérelmező részére került megállapításra lakásfenntartási támogatás.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők számának emelkedése a folyamatos jogszabályi változás következménye, melynek során bővültek az igénybevétel lehetőségei.

A lakosság lakhatásával kapcsolatos eladósodásról nem állnak rendelkezésre pontos adatok, de elmondások alapján valószínűsíthető, hogy a szolgáltatók több háztartásban kikapcsolták az áramot és gázt, valamint a kedvezőtlen hitelfelvetelek miatt az ingatlanok árverezésre, illetve a Nemzeti Eszközkezelő részére történő felajánlására is több esetben sor került.

A lakásállomány feltérképezésénél a bérlakás állomány vizsgálata, illetve a lakáscélra nem használt lakóingatlanok vizsgálata során megállapítható, hogy önkormányzati szociális bérlakás nincs a településen, helyi önkormányzati eszközök nem áll rendelkezésre a helyzet megváltoztatására.

a, bérlakás-állomány

A lakásállomány feltérképezésénél a bérlakás állomány vizsgálata, illetve a lakáscélra nem használt lakóingatlanok vizsgálata során megállapítható, hogy önkormányzati szociális bérlakás nincs a településen, helyi önkormányzati eszköz nem áll rendelkezésre a helyzet megváltoztatására.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből lakásbiztosított
2013	523					
2014	523					
2015	523					
2016	523					
2017	523					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Kisnána településen telep és szegregátum nincs. Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. A szegregátumoknak két típusa van:

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi szolgáltatás vizsgálatakor megfigyelhetjük, hogy településen biztosított a helyi lakosság számára az orvosi alapellátás, azonban gyermekorvosi rendelés nincs. Betöltetlen orvosi praxis a községben nincs. Szakellátás igénybevételére Gyöngyösön van lehetőség.

Az egészségügyi ellátás az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi,
- védőnői ellátás,

biztosított.

A továbbiakban a településen megtalálható egészségügyi szolgáltató rendszert:

- gyógyszerzsoba
- védőnői szolgálat

elemzem.

A településen egy gyógyszerzsoba működik, az orvosi rendelés napján. Fogorvosi szolgáltatást felnőttek és gyermekek számára a domoszlói fogászat biztosítja. A községben hetente egy nap egy védőnő látja el a terhes gondozással és gyermekekkel kapcsolatos egészségügyi teendőket, ezen területen sincs betöltetlen álláshely.

Orvosi ellátás van a településen, közös praxis működik Vécs településsel, a háziorvos hetente 3 napon át rendel, a betegekhez alkalmazkodva 3 nap délután. Igény esetén a rendelés nélküli napokon a szomszédos településen fogadják a betegeket. Felnőtt és gyermek betegeket egyaránt ellát, gyermekorvos nincs.

--

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

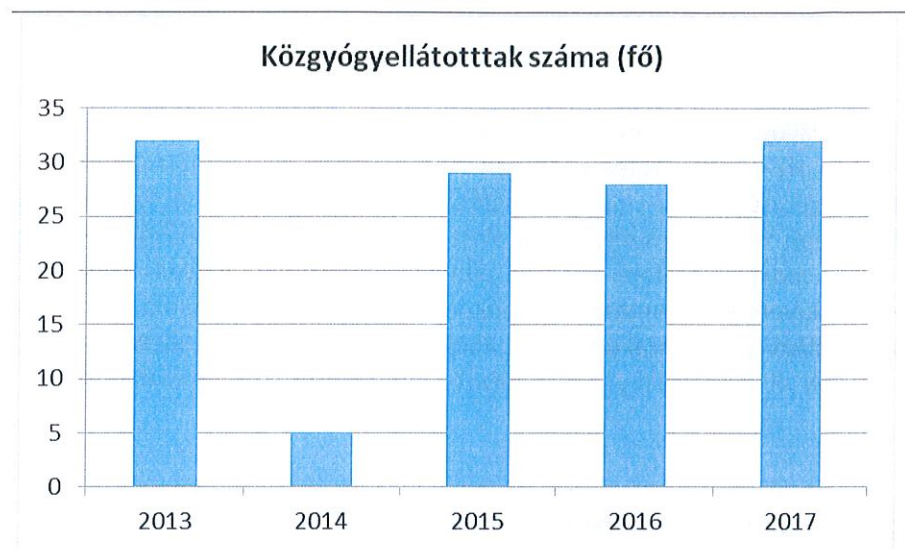
1. alanyi jogon
2. normatív alapon
3. méltányossági alapon.

A rászorultság megállapításánál a gyógyszerek havi költségének meghatározása fontos. A 2013. évtől az önkormányzatnál már csak a méltányossági alapon történő megállapítás jogköre maradt meg.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	32
2014	5
2015	29
2016	28
2017	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátást igénylők számában először csökkenés tapasztalható, majd 2015. évben újból korábbi jogosultsági szám mutatkozik.

Az egészségügyi ellátórendszer által biztosított ellátási formák lehetőségeiről az információáramlás biztosított.

b, prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről.

Kisnánán az alábbi lehetőségek vannak megelőző vizsgálatok igénybevételére:

- méhnyakrák-, mind az emlőszűrés, melyet a védőnő lát el
- kötelező védőoltások, melyekből egy gyermek sem maradt ki
- az önkormányzat által biztosított szociális étkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak
- a család- és nővédelmi gondozás (Eütv., csaiádtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anyja gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

Betöltetlen háziorvosi, védőnői státusz nincs. A vizsgált időszakban az ellátásban megjelentek száma arányos a település lakónépessége számának változásával.

A Vöröskereszt Területi Szervével együttműködve évente véradásra kerül sor, melynek során több helyi lakos érzi szívügyének a másoknak történő önzetlen segítségnyújtást.

c, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi szakellátás helyben nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a 25 km-re lévő Gyöngyösön lehet igénybe venni.

d, közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A kispánai önkormányzat által biztosított közétkeztetés esetében kiemelkedően fontos szempont, hogy megfeleljen az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az önkormányzati intézményekben biztosított közétkeztetés rendszeres ellenőrzés alatt áll - szakember bevonásával -, hogy azok kínálata és az ételek minősége mennyiben felel meg az általuk ellátott korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A Juventus Panoráma által működtetett konyhán megfelelő végzettség birtokában ezzel foglalkozó, a témában jártas szakemberek állítják össze a menüt, illetve szakács végzettségű konyhai dolgozók készítik el a fentiekben részletezett szempontokat figyelembe véve az ételeket.

e, személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatások biztosítása során cél az ellátottak szociális biztonságának megteremtése, az ellátás minőségének javítása, valamint olyan mértékű térítési díj meghatározása, mely alkalmas arra, hogy az idősek és betegek számára ellátások elérhetővé váljanak.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz 2016. január 1-től a Domoszlói Szociális Alapszolgálati Központ biztosítja a település minden lakosa számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Azt megelőzően az Abasári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társuláshoz tartozott a település.

Az alábbi személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- idősek nappali ellátása.

A szociális étkezés, házi segítségnyújtás terén 3 állandó szociális gondozónő látja el a feladatot a településen. A gondozói munka keretében az ellátottakat rendszeresen, igényüknek megfelelően látogatják, intézik a bevásárlást számukra, gyógyszerek kiváltását és egyéb ház körüli kisebb feladatokat.

f, hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Kispánai Községi Önkormányzat esetében bejelentés, panasz eddig nem volt a szolgáltatásnyújtásokkal kapcsolatban.

g, pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nincsenek.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Egy közösség életében kiemelt szerepe van annak, hogy az adott településen milyen kezdeményezések, fejlesztések születnek arra vonatkozóan, melyek az állampolgárok életminőségét javítják, élhető és kedvező lakókörnyezetet biztosítanak. Az adott közösség lakói számára a jó közérzet megteremtéséhez és fenntartásához hozzájárul, hogy mennyire elérhetőek humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, - szociális - és egészségügyi ellátások, a gyermekek nevelését, oktatását biztosító óvoda, iskola, közművelődés, sport egyéb szabadidős tevékenységek.

A községben a közösségi tér a könyvtár épülete, ahol helyi egyesületek és szervezetek tarják meg rendezvényeiket. Közösségi tér továbbá a Kispánai Vár, ahol évente 20 rendezvény várja az érdeklődőket.

Az ifjúsági házat elsősorban a fiatalok használják programjaik megvalósításához.

A hagyományok őrzését a Nánai Sólmos Vitézek Egyesülete végzi.

A községben működik Szlovák Nemzetiség Önkormányzat és az általuk fenntartott Mátragyöngye Népdalkör.

Alapítványok segítik a kulturális élet kiteljesedését: Nefelejcs Alapítvány, Kiszánai Várért Alapítvány.

Kiszána Község Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a hagyományok ápolására, melyet a jövő nemzedék számára is fenn kíván tartani, ennek érdekében többféle programot szervez.

Az önkormányzat egyes feladatai ellátása során együttműködik a helyi civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, egyházzal.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen a jelenleg helyi roma nemzetiségi önkormányzat működik partneri viszonyban Kiszána Községi Önkormányzattal. Olyan programokat próbál megvalósítani, melyeknek célja az esélyegyenlőségi célcsoportok, kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők támogatása, az őket érintő esetleges hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és számukra az egyenlő hozzáférés jogának biztosítása volt.

A roma gyermekek egy csoportjával rendszeresen részt vesznek Egerben a megyei mikulásünnepségen, amely felejthetetlen élmény a gyermekeknek. Élelmiszer-csomaggal segítenek a rászorult roma családokon, anyagilag támogatják a helyi óvodát és iskolát. A Roma Önkormányzat Fontos tevékenysége az érdekképviselés, az információnyújtás, a tanácsadás és a hivatalos ügyek intézésében történő segítségnyújtás.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Iskolázatlanság csökkentése, képzésekben való részvételre ösztönzés	A Foglalkoztatási Osztállyal együttműködve képzési lehetőségek kihasználtságának növelése, az induló képzésekkel kapcsolatban a helyi lakosság információval történő hatékonyabb tájékoztatása
	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átörökítése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének elemzéséhez szükséges az alábbiakban ismertetett definíciók és szabályozások ismerete.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- ❖ Pénzübeli és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - b) a gyermekétkeztetés,
  - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás.
- ❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- ❖ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  - a) az otthont nyújtó ellátás,
  - b) az utógondozói ellátás,
  - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- ❖ A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
  - b) a védelembe vétel,
  - c) a családbafogadás,
  - d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - e) a nevelésbe vétel,
  - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  - g) az utógondozás elrendelése,
  - h) az utógondozói ellátás elrendelése,
  - i) a megelőző pártfogás elrendelése.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Kisnána demográfiai mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy a településen kevés gyermek születik. 2017. évben a 18 életévüket be nem töltött gyermekek száma 166 fő, melyből hátrányos helyzetű 84 fő az összes kiskorú számához viszonyítva 51 %.

A gyermekszegénység rendkívül összetett jelenség. A szegénységben élő gyermekeknek kisebb esélyei vannak a mindennapi élet számos területén, hiszen az anyagi források hiánya miatt a tanuláshoz, szórakozáshoz szükséges eszközön nem állnak rendelkezésre, lakhatásuk, étkezésük nem szolgálja

egészséges fejlődésüket. A szegénységben élő gyermekek esélyeinek javítására átfogó, célzott és egymásra épülő intézkedések sorozatára van szükség.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013		
2014		
2015		
2016	0	3
2017	7	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek védelmét az Önkormányzat az alábbi pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti ellátásokkal biztosítja:

Pénzbeli ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény
- étkeztetési támogatás.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti ellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- óvodai ellátás

Védelembe vétel akkor válik indokolttá, ha a gyermek veszélyeztetettsége fennáll és a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével nem tudja, vagy nem akarja azt megszüntetni, azonban feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben mégis biztosítható. A védelembe vétel elrendelésével a gyermek, valamint a szülő részére magatartási szabályok kerülnek meghatározásra, melyeket a kirendelt családgondozó egyéni gondozási-nevelési tervben rögzít és gondoskodik annak betartatásáról. A hatósági intézkedés legalább évente, de szükség szerint bármikor felülvizsgálható.

A településen hatósági intézkedéssel védelembe vett gyermek száma alacsony, azonban a veszélyeztetett kiskorúak száma folyamatos emelkedést mutat.

A veszélyeztetettség több formája ismert. A kialakulás okai közül leggyakoribb a gyermek szociális helyzete, családi problémák, nem megfelelő életvitel, tanulási, - mentális és viselkedési zavarok, agresszív magatartás. A veszélyeztetett kiskorúakkal és családjaikkal a kapcsolattartást a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója biztosítja.

A jogosultsági feltételek fennállása esetén az Önkormányzat Jegyzője egy éves időtartamra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek normatív étkeztetésre, évente kétszer alkalommal természetbeni támogatásra és ingyenes tankönyvre jogosultak.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	80
2014	72
2015	59
2016	64
2017	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatos emelkedést mutat.

2017. évben 42 család 83 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A gyermekek közül 25 fő 6 év alatti, 41 fő 7 és 14 életév közötti, 15 fő 15 és 18 életkor közötti, 2 fő pedig nagykorú. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 42 családból 13 szülő egyedülállóként neveli gyermekét, ami azt jelenti, hogy a gyermekek 31 %-a csonka családban nő fel.

A gyermekek fejlődését nagyban meghatározza az egészséges táplálkozás. Azoknál a családoknál, ahol a gyermekek szegénységben nevelkednek, nem jut elég pénz megfelelő minőségű és mennyiségű ételre. A szegénységben nevelkedő gyermekek egészséges testi fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul a közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentes, normatív gyermekétkeztetésben részesülnek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi ellátórendszer keretén belül a településen hatékonyan működik a gyermekjóléti szolgálat, valamint a gyermekek védelmét szolgáló feladatok ellátásra kerülnek. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. Ezen a területen kiemelt jelentősége van a megelőzésnek, ezért a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézmények szakmai programjában megtalálható.

Kisnánán gyermekorvosi ellátás nincs, egy védőnő látja el és szervezi a gyermekek egészségügyi szűrését.

a, védőnői ellátás jellemzői

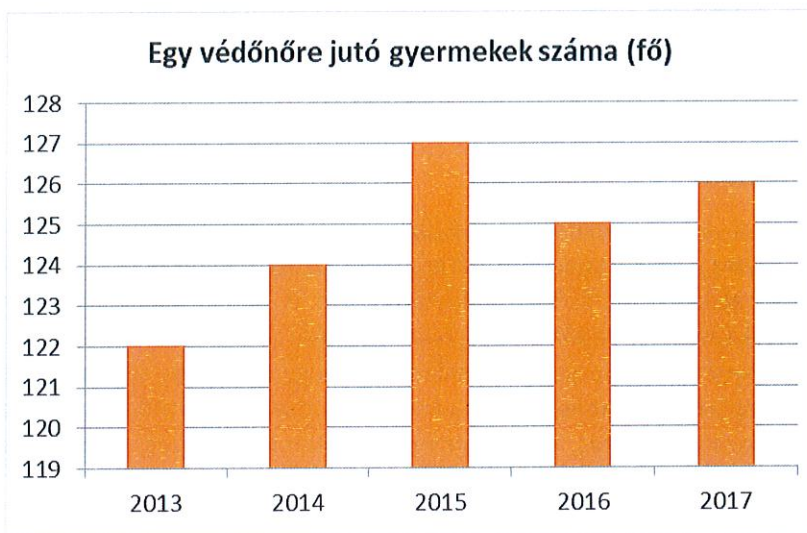
Kisnánán egy védőnő látja el és szervezi a gyermekek egészségügyi szűrését. A Védőnői Szolgálat felszereltsége az előírásnak megfelelő. Tiszta, tágas tanácsadó várja a gondozott családokat. Az épület felújítása ebben az évben történt meg, akadálymentesítés, nyílászáró-csere a minél hatékonyabb és kényelmesebb szolgáltatás nyújtása érdekében. A Védőnői szolgálat feladata: a családok gondozása, melynek során más ellátórendszerekkel együttműködve segíti a családokat, hogy egészségi állapotukat a számukra elérhető legmagasabb szinten megőrizzék és fejlesszék. A védőnői gondozás alapvető módszere a tanácsadás, családlátogatás. Feladata: egészségfejlesztés, egészségnevelés, feltárás, elemzés, intézkedés, szűrés, valamint ezekkel a munkákkal összefüggő tevékenység dokumentálása.

A védőnőre jutó gyermek száma viszonylag magas. A védőnő feladata többek között a terhes gondozás és a kisgyermekes családok látogatása is.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	122
2014	1	124
2015	1	127
2016	1	125
2017	1	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b, gyermekorvosi ellátás jellemzői

A településen gyermekorvosi szolgálat nincs, a felnőtt háziorvos látja el a körzetébe tartozó gyermekeket is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	882	0	173	0
2014	0	861	0	169	0
2015	0	854	0	167	0

2016	0	827	0	162	0
2017	0	849	0	167	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen alapfokú oktatási intézmények találhatóak meg: óvoda, általános iskola.

Kisnánán családi napközi nem működik.

Kisnánai Mesevár Óvoda

Az óvodai férőhelyek száma kielégítő, a jelentkező igényeket jelenleg ki tudják elégíteni, ezért helyhiány miatt nem kerül sor a gyermekek felvételének elutasításra. Az óvoda épületének infrastrukturális ellátottsága jó, a tárgyi eszközök adottak a megfelelő színvonalú és hatékony gondozáshoz, neveléshez. Napközbeni ellátás során magas képzettségű óvodapedagógusok segítik a kicsiket, valamint a gyengébb képességű gyermekek számára a fejlesztő pedagógus nyújt megfelelő segítséget. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az épület akadálymentesített. A halmozottan hátrányos gyermekek ellátása kiemelkedő jelentőséggel bír az óvodában. Az óvodapedagógusok fontos feladatuknak tekintik a hátrányos környezetből érkező gyermekek részére a követendő értékek közvetítését, viselkedésminták átadását, hátrányaik kiegyenlítését.

Az óvodai nevelés és ellátottság 2017. évi adatai a következő táblázat alapján kerülnek bemutatásra.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gonozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógy
2013	22	1	25	1	25	
2014	17	1	25	1	21	
2015	14	1	25	1	15	
2016	15	1	20	1	18	
2017	23	1	25	1	25	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

2016. évben a gyermeklétszám csökkenése miatt indokoltá vált az óvodai férőhelyek számának csökkentése. Az óvodába beírt gyermekek száma 2017. évben újból nőtt.

A vizsgált időszakban látható, hogy egyre csökkent a 3-6 éves korú gyermekek létszáma. Meg kell jegyezni, hogy ennél a számnál lényegesen több az óvodába beírt gyermekek száma. Ennek az az oka, hogy már 3 éves kor előtti gyermekek is járnak óvodába, hiszen a szabályok alapján 2,5 éves koruk után óvodai jogviszonyt létesíthetnek. Emellett vannak olyan gyermekek, akik már betöltötték a 6. életévüket, de még óvodába járnak.

d, gyermekjóléti alapellátás

A családgondozó és az óvoda hatékonyan működnek együtt, probléma esetén közösen igyekeznek megoldani a helyzetet. A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai ingyenesek és a működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű segítségnyújtáson alapszik. A segítségnyújtás főbb formái: információ közvetítés, tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézés, érdekvédelem, mentális gondozás, életviteli tanácsadás. Kapcsolatot tart a gondozott családokkal, az intézmény munkatársaival, más segítő szakmák képviselőivel, az intézmény szakmai munkáját segítő szakemberekkel, társintézményekkel.

e, gyermekvédelem

Minden gyermek, aki egy kicsit is jobban igényli az odafigyelést, bekerül a megfigyelési rendszerbe. A nyilvántartott gyermekek többnyire rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek. A szülők anyagi segítséget kapnak, hogy anyagi okok miatt hátrányos helyzetbe kerülő gyermeküket saját családjában, környezetében, viszonylag anyagi biztonságban nevelhessék. Az óvoda és a gyermekvédelemmel foglalkozó szakember a lehetőségekhez mérten igyekszik maradéktalanul gondoskodni az arra rászoruló gyermekekről.

f, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A hátrányos helyzet kialakulása hátterében általában anyagi problémák, ebből következően a nem megfelelő nevelés, gondozás, elhanyagolás, illetve egészségügyi okok állnak. Sajnos gyakori az egyszülős családban nevelkedő gyermek, így, ha a szülő munkanélkülivé válik, a család teljesen kiszolgáltatott, kilátástalan helyzetbe kerül, főleg anyagilag. Ilyen esetben fontos, hogy a szülőket tájékoztassák, hová fordulhatnak segítségért, mindenféle támogatási lehetőségre felhívják figyelmüket. Fontos a jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy probléma esetén merjenek segítséget kérni, ne várják meg, amikor már nagy lesz a baj.

g, egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az óvodai nevelés biztosítja a gyermekek számára a biztonságos, vidám, családias légkört. Ehhez azonban szükséges az otthoni jó környezet biztosítása is. Ezért fontos a szülők nevelése is, lehetőséget és példát mutatva számukra. Év elején az óvoda közös szülői értekezletet tart, ahol a szülők tájékoztatást kapnak az óvoda működéséről. Az óvodában fontosnak tartják az egyéni bánásmód elvének megvalósítását is, hogy differenciáltan foglalkozzanak a felzárkóztatásra, fejlesztésre szoruló gyermekekkel, de a tehetséges gyermekek egyéni gondozására is szakítanak időt. Minden óvónő törekszik arra, hogy minél előbb felfedezze a gyermekeknél a személyiségfejlődési problémát, nehezen nevelhetőséget, testi, szellemi fejlődésben való elmaradást. Legfontosabb, hogy a szülő lássa, gyermekét szeretik, óvják, védik az óvodában, amit tesznek, segítő szándékkal teszik. Az időben orvosolt apró gondok megelőzhetik súlyos problémák kialakulását.

h, gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen jogosultak étkeztetésben részesülni. Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar). A nyári gyermekétkeztetés az utóbbi években jelentősen átalakult. Kötelező nyújtani azoknak a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, akik ezt a szünidőben igénylik (ez vonatkozik a tavaszi, őszi és téli szünetre is.) A közétkeztetéssel kapcsolatban problémák településünkön nincsenek, az óvoda konyháján működtetett helyi étkeztetés esetében mindig biztosított az életkor-specifikus étrend. Továbbá biztosított a megfelelő tápértékkel bíró étkezés, illetve a diétás étkeztetés lehetősége is annak figyelembe vételével, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja: a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

i, hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos eljárásra eddig nem volt szükség.

j, pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Előnyben részesítési kötelezettség azt jelenti, hogy ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. Etnikai alapú óvodai és iskolai szegregáció, elkülönítés településünkön nincs, és lehetőség sincs rá.

A település Önkormányzata minden évben iskolakezdési illetve óvodakezdési támogatást nyújt az általános iskolásoknak, középiskolásoknak és a felsőoktatásban résztvevőknek, valamint az óvodáskorúaknak is.

A hátrányos helyzetű (HH) az a gyermek, aki részére rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került megállapításra. Azon családok esetében, ahol a törvényes képviselő nem rendelkezik 8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel, ott az önkéntesen benyújtott nyilatkozatuk alapján gyermekük halmozottan hátrányosnak (HHH) minősül.

2016/2017. évben az óvodába járó 25 gyermekek közül 8 fő (30 %) HH, a nyilvántartott HHH gyermekek száma 6 fő (22 %).

Szent Imre Általános Iskola

2013. januárjától az állam átvette az iskolákat.

Az iskola technikailag jól felszerelt, akadálymentes. Vécs, Verpelét és Feldebrő községből veszik igénybe a tanulók az általános iskolai oktatást.

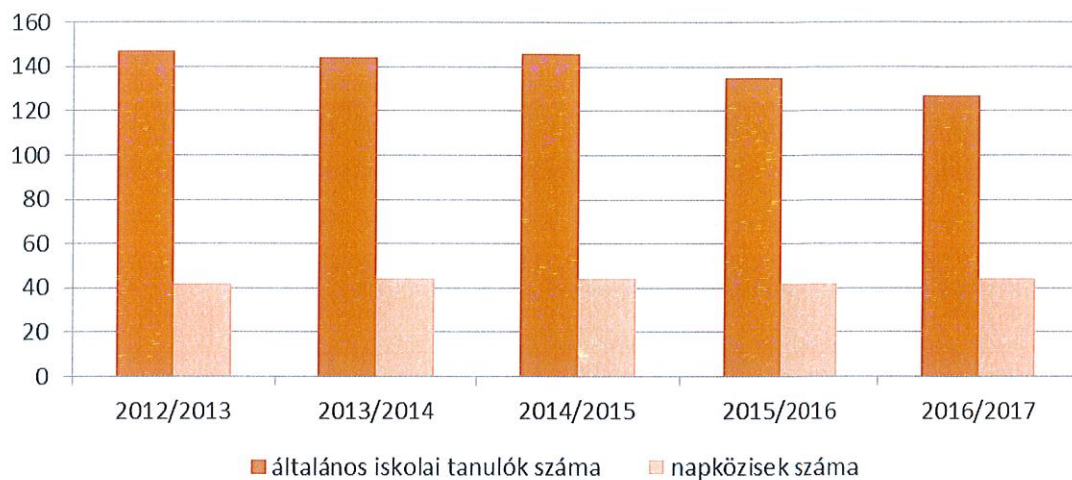
Az intézményben hosszú évek óta dolgozik gyermekvédelmi felelős. Munkáját a vele szoros kapcsolatban álló Gyermekjóléti Szolgálat és Védőnői Szolgálat segíti, a jelzőrendszer jól működik. Gyermekbántalmazás az iskolában nem fordult elő.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanuló száma a nappali oktatásban (iskolaotthon- tanulókkal együtt) (TS 1701)	
				fő	%
2012/2013	79	68	147	42	28,6%
2013/2014	74	70	144	44	30,6%
2014/2015	76	70	146	44	30,1%
2015/2016	62	73	135	42	31,1%
2016/2017	55	72	127	44	34,6%

forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolai tanulók (fő)

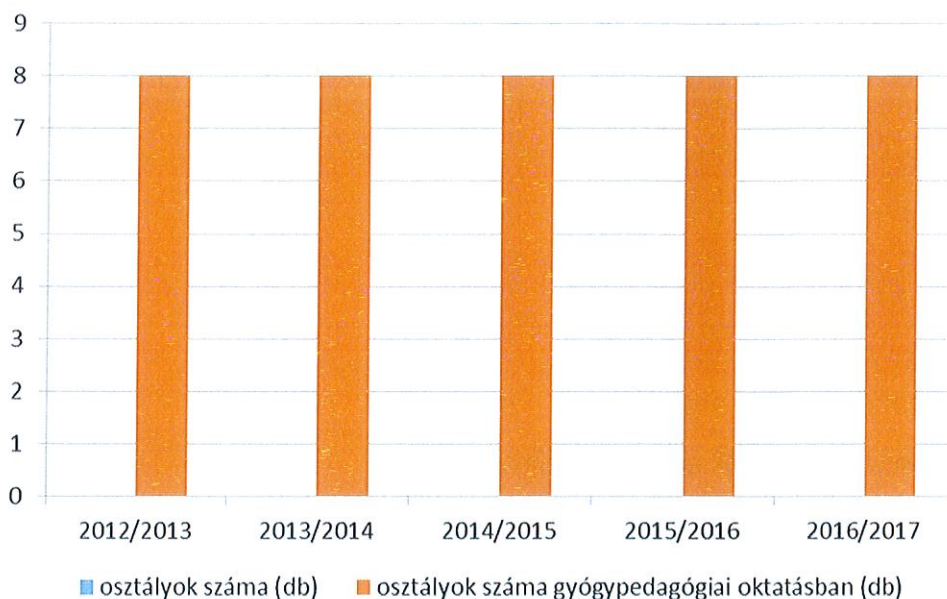
Az oktatási intézményben lemorzsolódás nem jellemző.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	8	1
2013/2014	0	8	1
2014/2015	0	8	1
2015/2016	0	8	1
2016/2017	0	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

Az intézményben 2016/2017. évben az összes diák létszámhoz képest a HH tanulók 52 %-ban vannak, a HHH tanulók pedig 36 %-ot képviselnek. Az adatok alapján megállapítható, hogy az oktatási intézményben tanuló gyermekek 88 %-a szociálisan rászorult, melyből 36%-ban a törvényes képviselő nem rendelkezik az általános iskola 8 osztályánál magasabb végzettséggel.

Az óvodai és iskolai HH és HHH gyermekek adatait összehasonlítva megállapítható, hogy az óvodába arányaiban 22 %-kal kevesebb a HH gyermek, valamint a HHH gyermek is 14 %-kal. A magas különbség egyik feltételezhető oka, hogy az óvodába csak helyi gyermekek járnak, viszont az iskolába már sok bejáró gyermek, akik között magas a vécsi tanulók száma.

Gyermekjóléti szolgálat:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan a gyermekek érdekeit védő szolgáltatás, ami:

- a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését,
- kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,
- családból kiemelt gyermek visszahelyezését segíti.

A gyermekjóléti szolgáltatás többségében önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, melynek során kiemelt szerepet kap prevenció munkája.

A gyermekvédelemben fontos szerepet tölt be jelzőrendszer, melynek működtetése a gyermekjóléti szolgálat feladata. A kiskorúak veszélyeztetettségét észlelő és jelzőrendszer hatékony működtetése esetén, nagy esély van a problémák időben történő észlelésére és megelőzésére.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egy csoportját alkotják a fogyatékossgal élő gyermekek.

Az iskolában sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatása megvalósul. Oktatásukról és nevelésükről a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gondoskodik.

A nevelési – és oktatási intézményben hátrányos megkülönböztetés, szegregáció nincs. Mindkettő intézményben a pedagógusok törekednek a gyermekek közötti hátrányok kompenzálására.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családok működését zavaró és gátló tényezők száma magas (anyagi helyzet, család szétesés, egyedülálló szülő ....stb.).	Szabadidős programok szervezése, kulturális szintek működtetése pályázati forrás igénybevételeivel.
Magas a veszélyeztetett, a hátrányos - és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, ennek érdekében pályázatok figyelése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály tiltja, melyek közül a legkiemelkedőbb az Alaptörvény.

A férfiak és nők között, ennek ellenére még ma is sok területre kiterjed egyenlőtlenség, melynek okai között szerepel, a magyar társadalom által hagyományosnak tekintett családmódel, mely szerint a nő helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerő-piacon.

A nők társadalomban betöltött szerepe az utóbbi évtizedekben folyamatos változáson ment keresztül. A szemléletváltás, az emancipáció, az önmegvalósítás mind szerepet játszott abban, hogy ma már a nők nem csupán a hagyományos szerepeket (gyermeknevelés, családellátás..... stb.) látják el, hanem egyre nagyobb számban családfenntartó szerepet is betöltenek. A nők gazdasági aktivitása egyre emelkedik, melynek következtében már nem csak a háztartásban és az anyaszerepben kell helyt állniuk, hanem a munkaerő-piac elvárásait is teljesíteni kell.

A munkaerő-piacon kialakult szegregáció következtében az egyes ágazatok között megfigyelhetők úgynevezett nőies és férfias szakmák.

A munkaerő-piac követelményeihez, valamint munkáltatók elvárásaihoz a férfiak sokkal jobban tudnak alkalmazkodni, melyet még nehezítenek a nőekkel szemben kialakult sztereotípiák.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- sokgyermekes családok, gyermeküket egyedül nevelők,
- a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

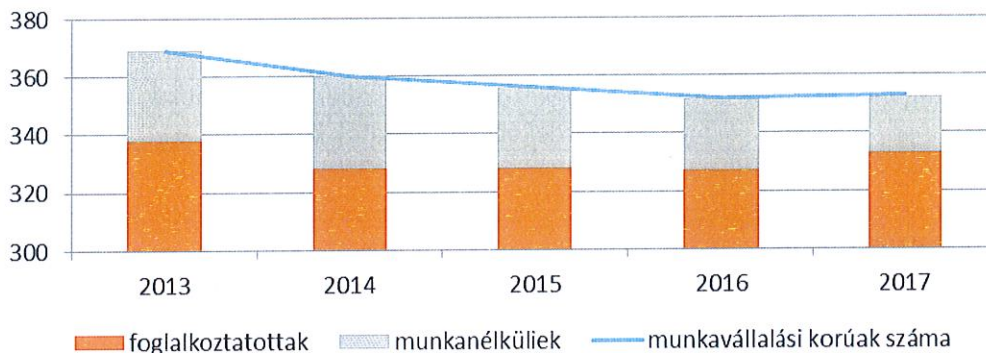
A továbbiakban a nők körében kialakult foglalkoztatást és munkanélküliséget vizsgálom meg.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

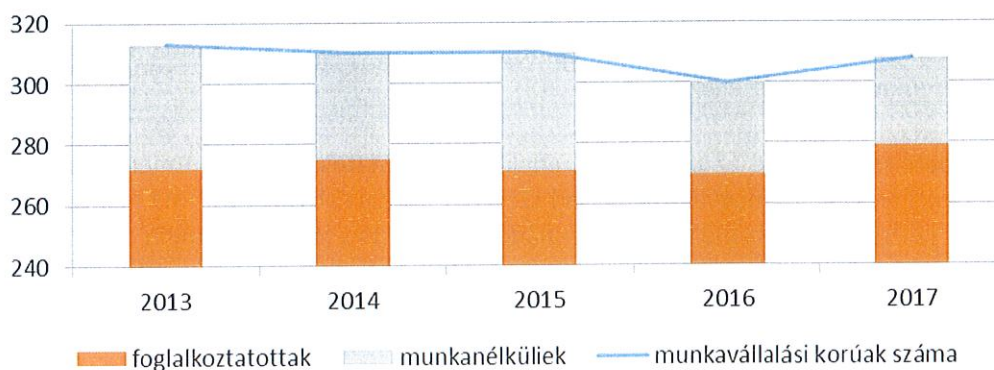
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	369	313	338	272	31	41
2014	360	310	328	275	32	35
2015	356	310	328	271	28	39
2016	352	300	327	270	25	30
2017	353	308	333	279	19	29

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Férfiak foglalkoztatási helyzete (fő)

Nők foglalkoztatási helyzete (fő)

A 2016. évi demográfiai adatokat kiemelve megállapítható, hogy a településen 518 fő nő él, ami 52,27 %-ot jelent. A női lakosok közül az aktív korúak 250 fő tesznek ki, amely 25,31 %-ot jelent. A nők körében a foglalkoztatás 88 %-os, ami viszonylag kedvezőnek számít. A munkanélküli nők száma 40 fő.

A nemek vizsgálata alapján jól látható, hogy néhány százalékkal több lány születik, mint fiú. Az életkori csoportok további vizsgálata során a gazdaságilag aktív népesség között 60 éves korig a férfiak száma

magasabb, valószínűleg több nő hagyja el a települést, mint férfi. A látványos távolodás a férfiak és nők számát tekintve a 65 év felettek esetében mutatkozik meg, hiszen nők száma 149 fő (70 %), még a férfiaké csupán 65 fő (30 %). Az életkor emelkedésével ez a távolodás még inkább szembetűnőbb. A nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

A nemek közötti munkanélküliségi adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a munkájukat elvesztett férfiak és nők száma között nem tapasztalható egyértelmű tendencia. A tartós azaz 180 napot meghaladó munkanélküliek számának vizsgálata során sem látható a nemek közötti negatív diszkriminációra utaló eltérés.

A munkájukat elvesztett személyek 44 – 81 %-a fél évet követően nem tud elhelyezkedni.

A végzettséget vizsgálva 2001. évben a gazdaságilag aktív lakosság között az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 188 fő közül 140 fő nő és csupán 48 fő férfi. A munkanélküli személyek között a nemek végzettségbeli különbsége nem mutatható ki egyértelműen.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös támogatást igényel, sokan nem rendelkeznek az öregségi nyugellátás megállapításához szükséges szolgálati idővel. A probléma megoldása céljából pozitív diszkrimináció került bevezetésre, melynek révén a 40 év ledolgozott jogviszony igazolása esetén a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően válhatnak öregségi nyugdíjasokká.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Fontos cél a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, a munka és a családi élet összeegyeztetése. A gyermekvállalást követően a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerő-piacra való visszatérését, hiszen ezen évek alatt kopnak a szakmai ismeretek, egy-egy terület gyors változása, fejlődése során elavulttá válhat az addig megszerzett tapasztalat. Olyan célzott programokra lenne szükség, ami segítséget nyújtana abban, hogy a gyermekvállalás után zökkenőmentesen vissza tudjanak illeszkedni a munka világába (például nyelvtanfolyam vagy számítástechnika oktatás.....stb.). A re-integráció sok esetben nem megy egyszerűen, hiszen nincs lehetőség részmunkaidős foglalkoztatásra, sem távmunkára, ami segítséget nyújtana.

A nők általában olyan nemzetgazdasági ágazatokban helyezkednek el, melyek alacsonyabb presztízsűek.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők munkapiacra történő visszatérésének esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A gyermekeknek biztosított ellátásokkal és munkapiacra visszatérő segítségével igazságosabb egyensúly kell teremteni a munka és a család között.

A kisgyermekesek részére a településen családi napközi ugyan nem működik, de az óvodás kort elérő gyermekek gondozása nevelése az óvodában biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

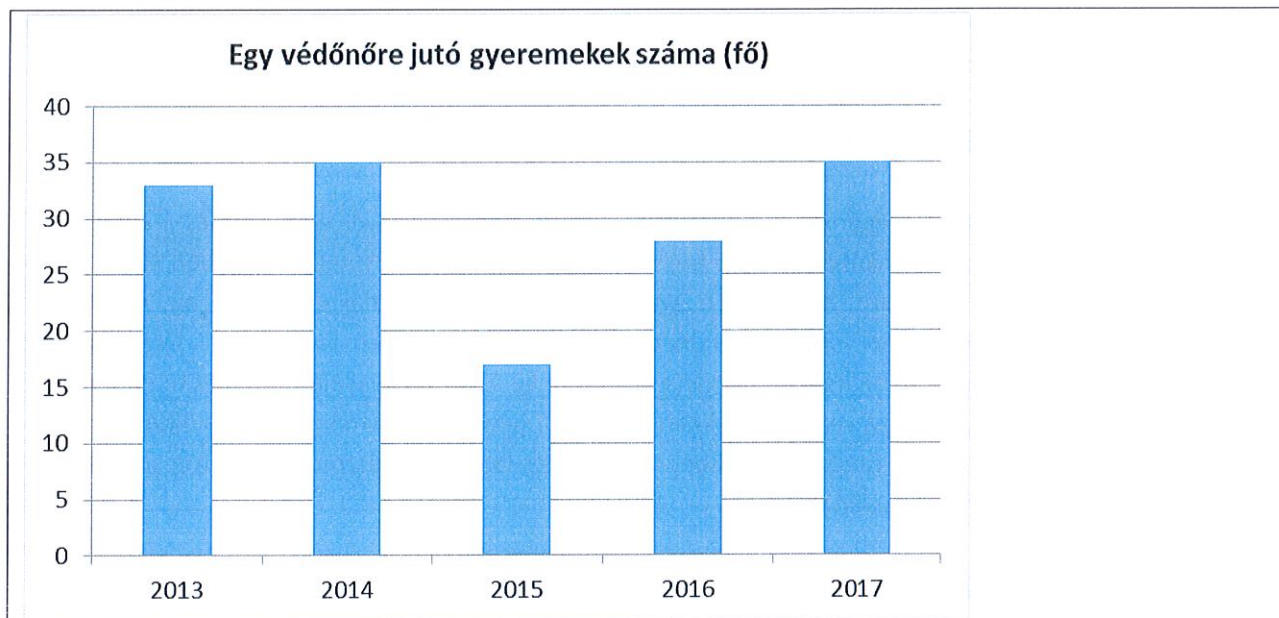
A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő feladata.

Tevékenysége közé tartozik a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása a fiatal szülők részére, a kisgyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése, kapcsolattartás, valamint családlátogatások során az esetleges problémák feltárása.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	33	33
2014	1	35	35
2015	1	17	17
2016	1	28	28
2017	1	35	35

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településen egy védőnő látja el a korábban említett feladatokat, melynek során átlagosan 30 fő gyermeket kell figyelemmel kísérnie. Betöltetlen álláshely nincs.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nem jellemző, hogy hivatalos szervek tudomására jutna a családon belüli erőszak, ezek általában nem kerülnek ki a családból, hiszen sok esetben a félelemtől és a bosszútól való tartás miatt a nők inkább csendben tűrnek. Mint országosan úgy a településen is az ilyen erőszakos cselekedetek felderíthetetlenek maradnak. A jelzőrendszer tagjainak (pl. védőnő, rendőr, oktatási intézmények...stb.) nagy szerepe van abban, hogy amennyiben ilyen jellegű problémát tapasztalnak, akkor jelezzék a megfelelő szervek felé.

A településen nincs hivatalos tudomásunk arról, hogy nők vagy gyermekek családi erőszak áldozatává váltak volna.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az Anyaotthonok gyermekeket és anyákat fogadnak az ország egész területéről. A családok önként kérhetik felvételüket. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Tudomásunk szerint viszont eléggé nagy a krízishelyzetben lévő nők várólistája, ezért sokszor nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

Krízishelyzetben kerülő családok számára Gyöngyösön működő Családok Átmeneti Otthona nyújt átmeneti megoldást.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselők körében 2 nő van a férfi képviselők száma 3. A településen a közszférában – önkormányzat, közművelődés, egészségügyi és szociális ellátások területén magasabb a női alkalmazottak száma, mint a férfiaké. A vezetők között mindkét nem képviselteti magát.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A gyermek születését követően az anyukák addigi aktív élete háttérbe szorul, csak a családjuknak élnek, az is előfordul, hogy magányosak, depressziósak lesznek.

Az Önkormányzat pályázati lehetőségek kihasználásával törekedni fog arra, hogy a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésére olyan családbarát környezetet biztosítson, amely közösségi teret nyújt az anyukák és gyermekük számára. Színvonalas programokat bővítésével különböző témákban lehetne az arra érdeklődőket mozgósítani, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Ilyenek lehetnének a játszóház, gyermek- és családi programok, adok-kapok csereprogramok meghirdetése, különféle tanfolyamok, ahol az idősebb korosztály élettapasztalatainak átadásával segíthetné a fiatalokat.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Nők	Családon belüli erőszak előfordulása	Előfordulási esetek felkutatása, felvilágosító munka, foglalkozások szervezése
	A munkába történő visszatérés nehézségei	Részmunka – és rugalmas munkaidővel, családbarát munkahelyek kialakítása, a gyermekek elhelyezésének biztosítása
	A kisgyermekes nők részére közösségi programok száma alacsony, elszigetelődés veszélye	Közösségi programok, szabadidős programok szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Európához hasonlóan Magyarországon is az elmúlt évtizedekben a népesség fogyása és öregedési index növekedése jellemezte. A korösszetétel fokozatosan eltolódik az idősebb korosztály felé. Azt hogy az idősök hogyan élik meg az idő múlását, nagymértékben függ a társadalom által nyújtott életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított magatartástól. Az idősökkel szemben tanúsított magatartás során fontos, hogy éreztessük velük, hogy ugyanolyan fontos tagjai az adott közösségnek, mint bárki más. Tapasztalataik, ismereteik átadásával a helyi közösségi élet fontos építőkövei lehetnek, valamint a hagyományok őrzését és gondozását fontos feladatunkká kell tenni.

A demográfiai adatokat vizsgálva általánosságban elmondható, hogy:

- növekszik az átlagéletkor,
- nők élettartama hosszabb,
- a középkorúak esetében magasabb a halandóság.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú és
- hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj
- a rehabilitációs járadék.

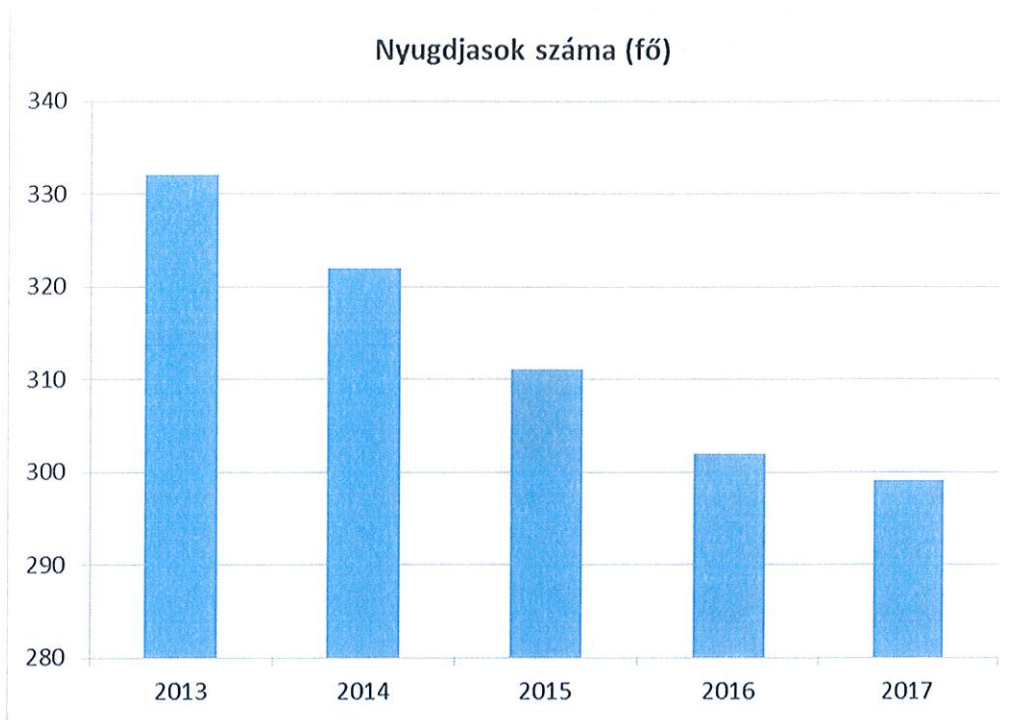
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj
- az árvaellátás
- a szülői nyugdíj
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
- özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	112	220	332
2014	110	212	322
2015	107	204	311
2016	103	199	302
2017	100	199	299

Forrás: TelR, KSH Tstar

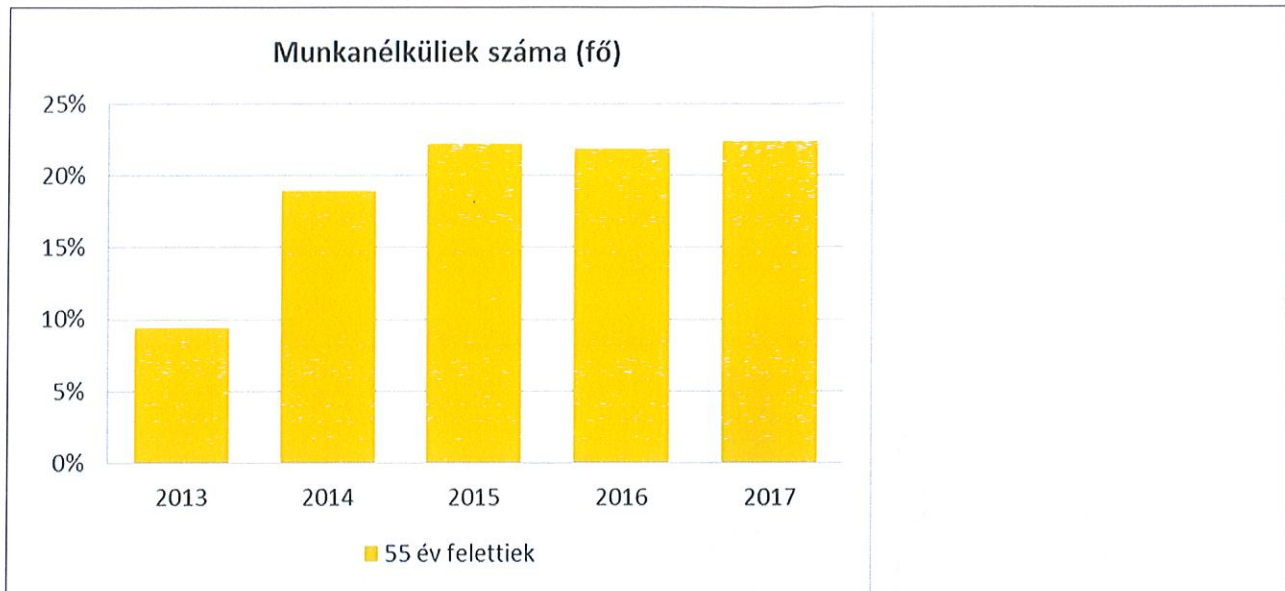

A táblázatból jól látható, hogy a 64. életévüket betöltötték a település állandó népességének 20 %-át teszik ki. A 64. év feletti lakosság számához viszonyítva 61 %-kal magasabb a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők. A magas eltérés okai között szerepel a nyugdíjkorhatár folyamatos emelése, valamint az a tény, hogy sokan még életkorukból adódóan nem lennének öregségi nyugellátásra jogosultak, de kordedzvéyményesen vagy betegségük alapján mégis nyugdíj vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)	
	Fő	Fő	%
2013	72	7	9%
2014	68	13	19%
2015	67	15	22%
2016	55	12	22%
2017	48	11	22%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A településen időskorúak járadékában senki sem részesül.

A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A háztartások többségét özvegy nők alkotják. Ritka a többgenerációs család, sok esetben a családtagok távol élnek, vagy munkahelyi és egyéb elfoglaltságuk miatt kevés időt tudnak az idős szülőkkel törődni. A távolság, a felfokozott életritmus miatt, családtagok egyre nehezebben tudják megoldani az idős beteg hozzátartozó napközbeni ellátását.

Az idős ember, amikor egyedül marad elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Az időskorban jellemző megbetegedéseket sok esetben pszichés problémák is kísérik. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Az idős emberek ragaszkodnak a saját környezetükhöz, nehezen változtatnak az addig megszokott életükön. Mindezen a tényezők növelik a szociális ellátórendszer fenntartásának, működtetésének szükségességét.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítottak a településen. A feladat ellátása során megfelelő szakképzettséggel rendelkező dolgozók végzik a feladatot, hiszen az ellátás nem csak a fizikai segítségnyújtásra terjed ki, hanem sok esetben pszichés gondozásra is. A szakdolgozók kerülnek közvetlen kapcsolatba az ellátottakkal, ezért képesnek kell lenniük a közvetlen ellátás mellett felismerni a krízishelyzeteket.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	214	17	8%
2014	223	15	7%
2015	224	17	8%
2016	214	15	7%
2017	219	18	8%

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Az idősök igényeinek megfelelően az alapellátások közül az Önkormányzat következő szolgáltatások biztosításával igyekszik ezen réteg ellátását növelni:

- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,

A szociális alapszolgáltatások közös célja: kora-, mentális-, egészségügyi, fogyatékos állapota vagy egyéb szociális ok miatt problémás helyzetben lévő személyt nem intézményi keretek között, hanem saját otthonában segíteni önálló életvitelében. A külső segítség elsősorban életminőség megtartására irányul, illetve annak romlását hivatott megakadályozni.

A szolgáltatások egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésén alapulnak.

Házi segítségnyújtás: idősök, betegek vagy fogyatékosok a saját lakókörnyezetükben történő segítségét biztosítja. Feladata az ellátott saját környezetében történő támogatása az önálló életvitelének biztosítása, melynek keretein belül kerül sor fizikai ellátásra, mentális támogatásra, hivatalos ügyek intézésére, lakókörnyezet tisztántartására. Az elmúlt években a gondozottak létszáma állandóságot mutat.

A szociális étkeztetés azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az idős vagy betegsége alapján rászoruló lakosság jó közérzetének fontos része az étkeztetéshez való minél szélesebb körű hozzáférés. A szociális étkeztetést igénybe vevők létszáma átlagosan 42 fő. Az ellátott igényeit figyelembe véve lehetőség van az ebéd helyben fogyasztására és házhoz szállításra is. A jövedelemmel nem rendelkezők részére térítésmentesen kerül az ellátás biztosításra. Az alacsony jövedelműek az előírásnak megfelelően csökkentett összegű térítési díjat fizetnek. 2016. évtől az Önkormányzat a szociális alapszolgáltatásokat a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás útján biztosítja.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, erre azonban kevés lehetőség van. Alkalmi jellegű munkavégzésre leginkább az idényjellegű, alkalmi mezőgazdasági munka nyújt lehetőséget. A munkaerő-piacon elsősorban a magas képzettségű, speciális szaktudással rendelkezőknek nyílik lehetőség arra, hogy aktív koruk után munkát vállaljanak.

a, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen élő idősebb korosztály, ha kikerül a munka világából, már nehezen kap munkát, kénytelen a számára nehéz megélhetési körülményt biztosító támogatásokat igénybe venni. Az ő esetükben az önkormányzat igyekszik a közfoglalkoztatásba bevonn minden olyan munkaképes időskorút, aki akar és tud is dolgozni, továbbá egyre gyakoribb, hogy nyugdíjasokat is foglalkoztatnak a helyi vállalkozások, cégek.

b, tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az Önkormányzat keresi a pályázati lehetőségekkel, amelyek támogatnák az idősebbek tanulását igény szerint.

c, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk adatokkal erre vonatkozóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás megoldott. Az egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások a lakosság részére biztosítottak. Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén a korábban bemutatottak szerint az idősek ellátása biztosított.

Egészségügyi szolgáltatások tekintetében a háziorvosi ellátás megvalósul.

Szűrővizsgálatok, egészségmegőrző programok alkalmanként kerülnek megrendezésre.

Az Önkormányzat a település lakóit folyamatosan hangos híradó útján tájékoztatja fontosabb helyi eseményekről, közérdekű közleményekről. Az idősek információkhoz való hozzájutása korlátozott, hiszen nem rendelkeznek számítógép és internet használatához szükséges tudással.

A közösségi élet javítása érdekében szükség lenne az idős és fiatal korosztály közötti a generációs szakadék csökkentésére közös program szervezett keretei között.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi közelet fontos résztvevői a Mátragyöngye Népdalkör. Tevékenységük kimagasló és példaértékű. A lelkesedés, a közösen végzett tevékenység öröme tartja össze a csoportot. Az egyesület állandó tagsággal rendelkezik, akikre mindig lehet számítani.

Az idősek egy része rendszeresen látogatja a helyi könyvtárat, ahol minden témában megtalálják az érdeklődési körüknek megfelelő könyvet. Ezen kívül napilap, folyóirat helyben történő olvasására is van lehetőség a teljesen megújult könyvtár épületében.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	1	4 962	1	1
2014	1	5 079	1	1
2015	1	5 126	1	1
2016	1	5 241	1	1
2017	1	2 944	1	1

Forrás: TEIR

A könyvtári állományban lévő könyvek drasztikusan lecsökkentek, amikor 2015. évi digitalizálás során átnézték a régi, elavult könyveket, melyeket a szabályoknak megfelelően selejtezték. A könyvtári állomány folyamatosan bővül az érdekes, változatos új könyvekkel.

Az idős és a fiatal korosztály is jól szervezett közösséggel rendelkezik a településen. Azonban közösségi élet még színvonalasabb lehetne, ha jövőben a két csoport között a generációk közötti szakadék csökkenne és együtt, egymást támogatva néhány közös program szervezett keretei között mindkét korosztály közösen képviseltetné magát.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések
------------	-----------------

	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Idősek	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelenthetnek	Tájékoztatás az egyes ellátások igénybevételének lehetőségéről, minimális számítástechnikai tudás átadása, az ügyek intézése
	Az idősebb korosztály napi életének segítése	Segítsék az időseket a napi teendők elvégzésében, egyúttal társaságot nyújtsanak nekik házi gondozók alkalmazásával igény szerint
	Az idősebb és fiatalabb korosztály közötti generáció különbségekből adódó nehézségek leküzdése	Generációs programok szervezése generációk közelítése, pl. egyedül élő idősek és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet, idős pedagógus fejlesztést igénylő gyermeknek történő segítése..... stb.)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossg olyan maradandó állapot, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza, vagy lehetetlenné teszi. Megkülönböztetünk veleszületett fogyatékossgot, de okozhatja baleset, betegség, vagy az öregedés. A fogyatékkal élő emberek csoportja az egyik legkiszolgáltatottabb csoport, hiszen a hétköznapi élet minden területén számos akadály nehezíti a boldogulásukat. A fogyatékos személyeket hiányos képességei korlátozzák tevékenységükben, társadalmi életben való részvételben. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik

A fogyatékossg típusa alapján megkülönböztethetünk látás, hallás, beszéd, értelmi, és mozgássérülteket.

A fogyatékossgal élő emberek számáról, annak típusáról települési szinten pontos adatokkal nem rendelkezünk. Az idei évtől megszűnt a közlekedési támogatás igénybevételének lehetősége, azonban a korábbi megállapításokból, arra lehet következtetni, hogy a mozgássérültek a legnagyobb csoport.

A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbb esetben a társadalomtól elzártnak érzik mindennapjaikat élni. A veleszületett fogyatékosok esetében az iskolai végzettségük is elmarad az egészséges társaiktól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei is erősen korlátozottak, hiszen nagyon kevés a megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkahely. A munkáltatók által tanúsított hátrányos megkülönböztetés mellett a közlekedési eszközök igénybevétele is nehezíti helyzetüket. Amennyiben a családjuktól nem kapnak megfelelő háttérrel és támogatást, akkor fogyatékos otthonokba és egyéb intézetbe kényszerülnek.

Igény szerint fogyatékosok nappali ellátására Gyöngyösön Hétszínvirág Napközi Otthon keretein belül kerül sor. A Támogató Szolgálat biztosítja a fogyatékkal élő személyek eljuttatását a közintézményekbe.

Az egészséges ember bármennyire is empátikus és szociálisan érzékeny csak akkor szembesül ezzel a problémával, amikor családjában vagy közvetlen környezetében valaki fogyatékossgot, károsodást

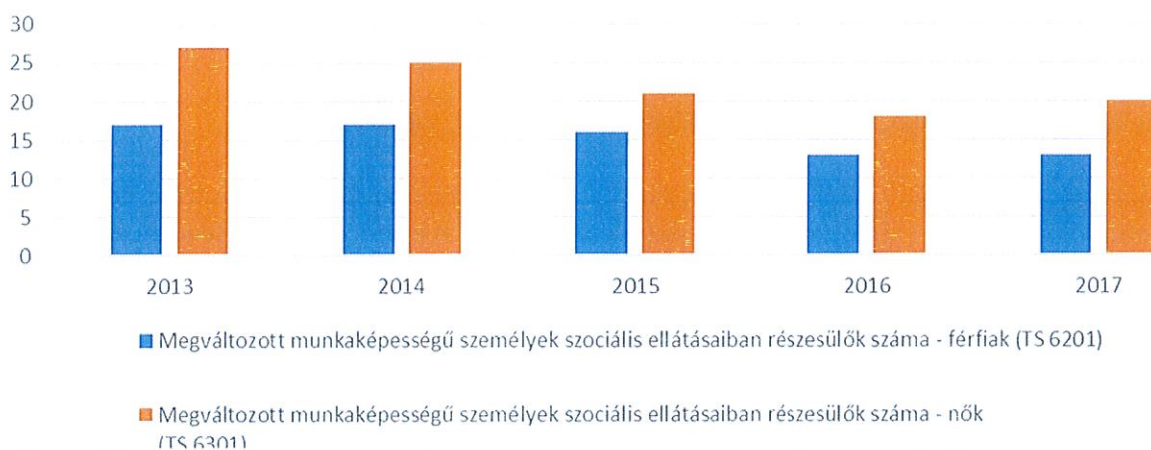
szenved. Akkor vesszük észre, hogy milyen emberfeletti küzdelmet és akarást jelent a legegyszerűbb tevékenység elvégzése, ami nekünk természetes. Ezek az emberek hétköznapi hősök, akik megérdemlik, hogy lehetőségeink szerint segítsük őket.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	17	27
2014	17	25
2015	16	21
2016	13	18
2017	13	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

a, fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékosokkal élő emberek számáról, annak típusáról települési szinten pontos adatokkal nem rendelkezünk. Természetesen, ha valakiről kiderül, hogy valamilyen területen fogyatékosban szenved, minden lehetséges segítséget megpróbálunk megadni.

A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbb esetben a társadalomtól elzártan kényszerülnek mindennapjaikat élni. A veleszületett fogyatékosok esetében az iskolai végzettségük is elmarad az egészséges társaiktól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A fogyatékosokkal élő emberek munkaerőpiaci lehetőségei is erősen korlátozottak, hiszen nagyon kevés a megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkahely. A közlekedési eszközök igénybevétele is nehezíti helyzetüket. Amennyiben a családjuktól nem kapnak megfelelő háttérrel és támogatást, akkor fogyatékos otthonokba és egyéb intézetbe kényszerülnek.

b, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. Domszólón hátrányos megkülönböztetés még nem fordult elő.

c, önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az Domszólói Szociális Alapszolgáltatási Központ támogatja a fogyatékos személyeket házi segítségnyújtással, étkeztetéssel, családsegítéssel. Ezen kívül a szomszédok, ismerősök, rokonok is figyelemmel kísérik napjaikat, szükség esetén segítséget kérnek, illetve nyújtanak részükre.

Igény szerint fogyatékosok nappali ellátására Gyöngyösön a Hétszínvirág Napközi Otthon keretein belül kerül sor. A Támogató Szolgálat biztosítja a fogyatékkal élő személyek eljuttatását a közintézményekbe.

Az egészséges ember bármennyire is empatikus és szociálisan érzékeny, csak akkor szembesül ezzel a problémával, amikor családjában vagy közvetlen környezetében valaki fogyatékoságot, károsodást szenved. Akkor vesszük észre, hogy milyen emberfeletti küzdelmet és akarást jelent a legegyszerűbb tevékenység elvégzése, ami nekünk természetes. Ezek az emberek hétköznapi hősök, akik megérdemlik, hogy lehetőségeink szerint segítsük őket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A településen élő megváltozott képességű személyek ellátásaiban részesülő száma emelkedést mutat. 2017. évben a számuk a megelőző évekhez viszonyítva emelkedett. Ennek pontos oka nem ismert, azonban a jogszabályváltozás valószínűleg közrejátszott az emelkedésben.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékosággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és

kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelvek.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek

megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk)

a, települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Kisnána Községi Önkormányzat az elmúlt évtizedben nagy hangsúlyt fektetett az akadálymentesítés megvalósítására. Köszönhetően a pályázati lehetőségeknek, a középületek nagy részénél megtörtént az akadálymentesítés. Az óvoda, az orvosi rendelő, az önkormányzat és a napokban elkészült felújított egészségház és általános iskola már akadálymentes. Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése is megtörtént.

Egy teljesen új Alapszolgáltatási Központ megvalósítására sikerrel pályázott a település, a beruházás már folyamatban van, természetesen teljes akadálymentesítéssel.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

b, közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A helyi önkormányzat rendszeresen kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek is. Ilyen alkalmak a teljes lakosság részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések. A házi orvosi és a fogorvosi rendelő is akadálymentes, az egészségház, és akadálymentes az Önkormányzat honlapja is.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Fogyatékkal élők	Kevés adat áll rendelkezésre a fogyatékkal élőkéről	Adatok gyűjtése, majd adatbázis készítés. Pályázatok felkutatása.
	Középületek, közterek, járdák akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek kihasználásával a teljes akadálymentesítés elérése
	A fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fórum összehívása, tájékoztatók közzététele, honlapon történő közzététel, segítségnyújtás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A település szerencsés a helyi partnerség, lakossági önszerveződés és civil szervezetek társadalmi felelősségvállalása tekintetében.

A településen Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat működik. A Szlovák és Települési Önkormányzat közötti kapcsolat jó.

Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a helyi szerveződésekkel: Nefejelcs Alapítvány, Kisnánai Várért Alapítvány, Nánai Sólomos Vitézek Egyesülete.

A római katolikus egyház és az önkormányzat között jó kapcsolaton alapuló kölcsönös partnerségi kapcsolat alakult ki.

A településen az önkéntes munka korábban nem volt jellemző. Az idei évben kezdett elterjedni az aktív korú nem foglalkoztatottak esetében, az ilyen jellegű tevékenység. A jövőben, azonban több területre szeretnénk a helyi középiskolás önkénteseket megnyerni.

Az Önkormányzat vezetői sikeres és jó kapcsolatot ápolnak a térségi és területi társulásokkal, mint például a Domoszlói Szociális Alapszolgáltatási Intézményi Társulás.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

Az elfogadott esélyegyenlőségi dokumentum a település honlapján hozzáférhető lesz, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az alacsony képzettségű munkanélküli lakosság magas száma.	A Munkaügyi Központtal együttműködve képzési lehetőségek kihasználtságának növelése, az induló képzésekkel kapcsolatban a helyi lakosság információval történő hatékonyabb tájékoztatása
	180 napnál régebben, tartósan nyilvántartott munkanélküliek magas száma.	Foglalkoztatás növelése: beruházásoknál elsősorban helyi munkanélküliek alkalmazása, közmunkaprogramok maximális kihasználása, nyertes pályázathoz aktív korú segélyezettek foglalkoztatása.
	A tartós munkanélküliség és hátrányos helyzetek generációkon keresztül történő átörökítése.	Szociális szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási, fejlesztési és egészségmegőrző programok szervezése.
	A romákra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre reprezentatív adatok az egyes területek meghatározásához.	A roma lakosság bevonásával helyi adatgyűjtés, melynek során az egyes célcsoportok száma, összetétele meghatározhatóvá, mérhetővé válik.
Gyermekek	A családok működését zavaró és gátló tényezők száma magas (anyagi helyzet, család szétesés, egyedülálló szülő ....stb.).	Szabadidős programok szervezése, kulturális színterek működtetése pályázati forrás igénybevételével.
	Magas a hátrányos - és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma.	A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, ennek érdekében pályázatok figyelése.
Idősek	Középületek akadálymentesítése	Pályázatok igénybevételével a középületek folyamatos, teljes akadálymentesítése.
	Az idősebb korosztály részére az egyszerűbb ügyintézési folyamatok is gondot jelentenek, segítségre szorulnak	Tájékoztatás az egyes pénzbeli és természetbeni ellátások igénybevételének lehetőségéről, elektronikus ügyintézés formáinak bemutatása, ezek eléréséhez minimális számítástechnikai tudás átadása
	Magas az egyedül élők aránya.	A közösségi életben történő aktív bevonással, programok, szolgáltatások, egészségmegőrző előadások szervezése.
	Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése. Az idős korosztály elmagányosodásának megelőzése céljából generációk közelítése, pl. egyedül élő idősek és nagycsaládosok egymás kölcsönös segítése (idős részéről pl. gyermekfelügyelet ..... stb.

	Idősek ellátása, közösségi színterek bővítése	Önkéntesek részvételével
Nők	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális ellátásokhoz való hozzáférés lehetőségeiről tájékoztatás, az egyes ellátások igénybevételéhez hatékony segítségnyújtás, gyermekjóléti szolgáltatások nyújtotta lehetőségek. információk a rászorulóknak részére.
	A kisgyermekes anyák munkaerő-piacra történő visszatérése sok esetben nem megoldott	Részmunka – és rugalmas munkaidővel, családbarát munkahelyek kialakítása
	A kisgyermekesek részére közösségi programok száma alacsony	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.
Fogyatékkal élők	A településen az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Középületek teljes mértékű akadálymentesítése.
	Az egészségügyi szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
	A helyi fogyatékosok számáról és összetételéről nincsenek megbízható adatok	Adott témában adatgyűjtés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Képzések elérhetővé tétele	Munkaügyi Központtal történő szoros együttműködés
	Foglalkoztatottság növelése	Munkaügyi Központ, Önkormányzat együttműködése
	Hátrányos helyzet felszámolása	A településen dolgozó szakemberek, jelzőrendszeri tagok
	Helyi adatgyűjtés a célcsoportra vonatkozóan	Önkormányzat szociális szakemberek és érintett csoportok bevonásával
Gyermekek	Veszélyeztetettség megelőzése	Gyermekjóléti Szolgálat és Önkormányzat együttműködése
	Szabadidős programok	Gyermekekkel foglalkozó intézményvezetők, gyermekjóléti szolgálat, népművelő
Idősek	Akadálymentes környezet	Önkormányzat
	Segítségnyújtás az ügyintézésben, tájékoztatók készítése	Szociális ügyekkel foglalkozó előadó

	Idősek biztonságérzetének növelése	Önkormányzat
	Önkéntesség jegyében	Önkormányzat, Abasári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás vezetője
Nők	Nyomtatott tájékoztatók készítése	Szociális ügyekkel foglalkozó előadó
	Igény szerint a napközbeni ellátás férőhelyeinek bővítése	Önkormányzat
	Családbarát munkahelyek	Munkaügyi Központ, Önkormányzat
	Gyermekbarát programok	Gyermekekkel foglalkozó intézmények vezetői. Gyermekjóléti szolgálat, népművelő
Fogyatékkal élők	Akadálymentes környezet	Önkormányzat
	Prevenációs és szűrővizsgálatok elérhetővé tétele	Önkormányzat, családgondozó
	Helyi adatgyűjtés a célcsoportra vonatkozóan	Önkormányzat szociális szakemberek bevonásával

Jövőképünk

Kisnána Község Önkormányzatának célja, hogy megtegyen minden annak érdekében, hogy állampolgárai számára biztosítani tudja az egyenlő esélyeket az élet valamennyi területén.

Olyan településen kívánunk élni, ahol:

- a romák munkaerő-piaci esélyei javulnak,
- fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők esélyt kapjanak arra, hogy kitörjenek a szegénységi csapdából,
- kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fokozott figyelemmel kísérését, lehetőségeink szerint a gyermekszegénység mérséklését,
- folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális ellátásának biztosítására,
- elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család és a munkahely közötti egyensúly támogatását,
- különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

2. Összegő táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D		E	F	G	H	I	J
				A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma						
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Felzárkóztató képzés	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
2	Foglalkoztatottság növelése	Hátrányos helyzetű munkanélültek magas száma	Elhelyezkedési esélyek a képzések elérhetősége által javulnak		Pályázati lehetőségek igénybe vétele	Munkaügyi Központ, Önkormányzat	2022.07.01	A foglalkoztatottak száma nő	Pályázati forrás alkalmazása	Hosszú távú	
3	Hátrányos helyzetben élők számának csökkentése	Hátrányos helyzetű generációkon keresztül átöröklődik	Kitörés a hátrányos helyzetből		Önkormányzati beruházásoknál nem foglalkoztatottak alkalmazása	Önkormányzat	2021.07.01	Munkanélültek száma csökken	Pályázati forrás	Hosszú távú	

4	Célcsoportra vonatkozó helyi adagyűjtés	Romákra vonatkozóan nem áll rendelkezésre elég adat	Roma lakosságra vonatkozó adatok meghatározhatóvá tétele	Roma lakosság bevonásával adagyűjtés	Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat	2020.07.01	Célcsoportra vonatkozó releváns adatok	Szociális szakemberek bevonása	Hosszú távú
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Veszélyeztetettség csökkentése	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű valamint veszélyeztetett gyermekek száma magas	Veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése	Gyermekeket szolgáló szolgáltatások bővítése	Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat	2020.07.01	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	Gyermekeket jóléti és szociális szakemberek továbbképzése	Hosszú távú
2	Szabadidős programok szervezése	Családok működését zavaró tényezők száma magas	Szabadidős programok szervezése, ingyenes kulturális színterek működtetése	Túrr István Képző és Kutató Intézettel együttműködés pályázati lehetőség megismeréséhez	Gyermekeket jóléti Szolgálat, gyermekekkel foglalkozó intézmények vezetői	2020.07.01	Eredményes pályázati részvétel	Pályázati forrás	Hosszú távú
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Családbarát munkahelyek	Több - és kisgyermekes anyák munkaerő-piaci problémái	Család és a munkahely közötti egyensúly megteremtése	Önkormányzat intézményekben rugalmas munkaidő kialakítása	Önkormányzat	2022.07.01	Nő a több - és kisgyermekes anyák elhelyezkedési esélye	Feladatellátás megszervezése, pályázati források	Hosszú távú
2	Gyermekeket barát programok	Kisgyermekesek részére közösségi programok száma alacsony	Kisgyermekesek részére színes programok bővítése	Együttműködés a Túrr István Képző és Kutató Intézettel pályázati lehetőségek megismerése céljából	Önkormányzat	2020.07.01	Eredményes pályázati részvétel	Pályázati források	Hosszú távú

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek védelmét szolgáló intézkedések	Idősek, egyedülállók gyakran válnak áldozattá	Időskoruk biztonságát szolgáló intézkedések		Figyelemfelhívás, körzeti megbízott aktívabb részvétele, térfelügyelő kamerák felszerelése	Önkormányzat	2020.07.01	Kevesebben válnak áldozattá	Pályázati forrás	Hosszú távú
2	Nemzedékek közötti kapcsolatok	Nemzedékek közötti kapcsolatok nehezégei	Fiatal és idős korosztály egymás kölcsönös segítése		Együttműködés a Türr István Képző és Kutató Intézettel pályázati lehetőségek megismerése céljából	Önkormányzat, szociális szakemberek	2022.07.01	Kevesebben válnak áldozattá	Pályázati forrás	Hosszú távú
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentes környezet	Nem minden közimzámentes akadálymentes	Fogyatékkal élők és időskorúak részére a középületekben közlekedés biztosított legyen		Pályázatok felkutatása, együttműködés a Türr István Képző és Kutató Intézettel	Önkormányzat	2023.07.01	Akadálymentes középületek	Pályázati forrás	Hosszú távú
2	Prevenációs és szűrővizsgálatok n való részvétel	A szűrővizsgálatokra a fogyatékkal élők nehezen jutnak el	Fogyatékkal élők segítése annak érdekében, hogy eljussanak a vizsgálatokra		Közlekedés és egyéb területeken jelentkező akadályok elhárítása	Önkormányzat	2020.07.01	Magasabb számú részvétel	Pályázati forrás	Hosszú távú
3	Helyi adatgyűjtés	Helyi fogyatékkal élők számaról, összetételéről nincsenek pontos adatok	Fogyatékkal élők számának, okának, mértékének meghatározása		Szociális és egészségügyi szakemberek bevonásával adatgyűjtés	Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat	2020.07.01	célcsoportra vonatkozó releváns adatok	Szociális és egészségügyi szakemberek bevonása	Hosszú távú

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

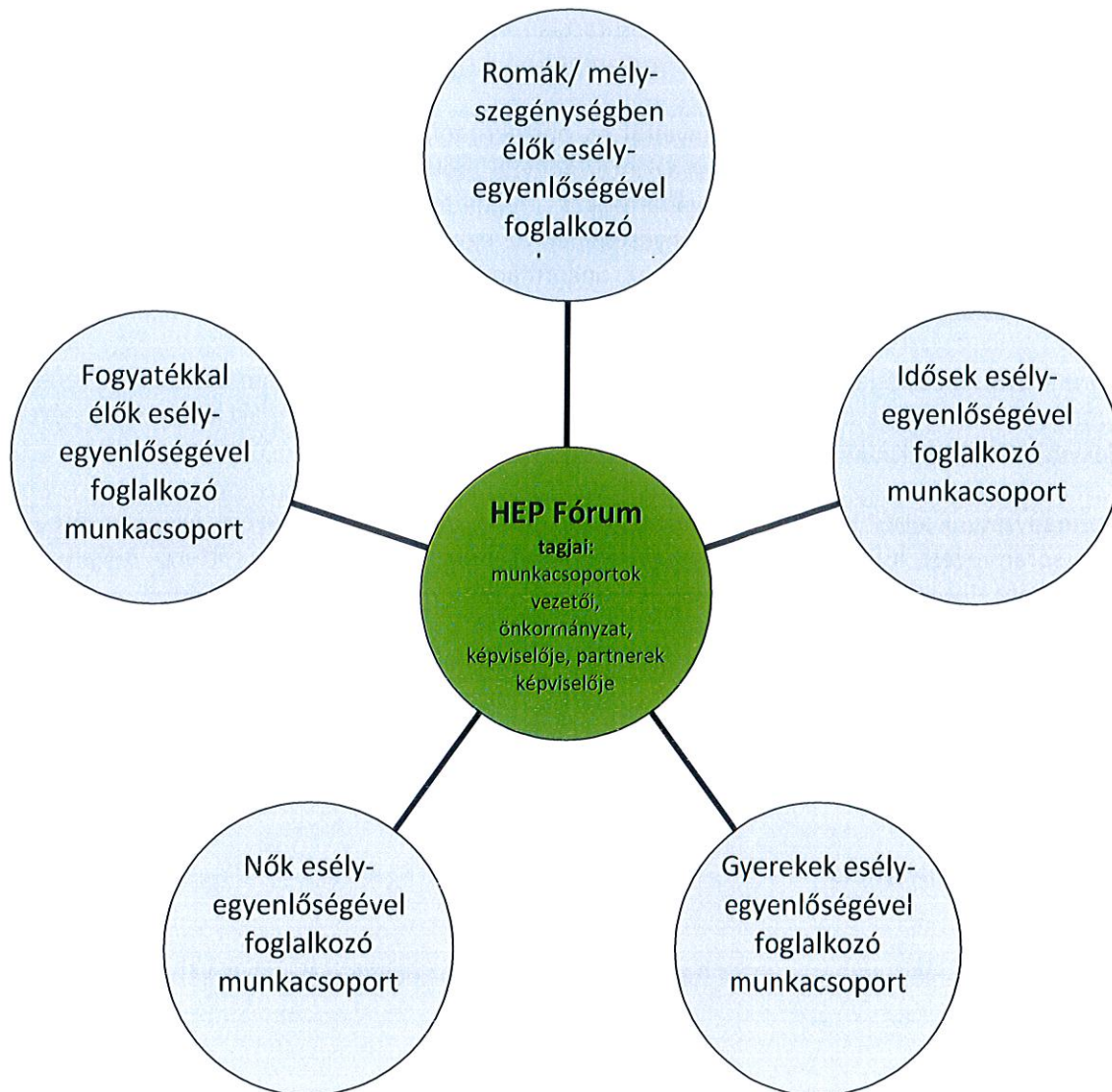
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Bíróné Lakatos Erika felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kiszána Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kiszána Község Önkormányzat Polgármestere a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) 1/2020 (III.30.) számú Polgármesteri határozatával elfogadta.

Kiszána, 2020.március 30.

Paulenka László
polgármester

Kisnána Községi Polgármestere
3264 Kisnána, Szabadság utca 3.
Tel.: 37/324-005;
E-mail: onkormanyzat@kisnana.hu

Iktató szám: K/350/2020

1/2020. (III.30.) Polgármesteri határozat

K i s n á n a Községi Önkormányzat
Polgármestereként a Képviselő-testület egyhangú
támogatásával

Kisnána Községi Önkormányzat Helyi
Esélyegyenlőségi Programját elfogadom.

Indoklás: Hatáskörömet a Katasztrófavédelmi törvény
46.§ (4) bekezdése valamint a Veszélyhelyzet
kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11) Kormány
rendelet szerint gyakorlom.

Paulenka László
polgármester

